

ERDÉLYI GAZDA

AZ
ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖRSÉGE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

Irodája: Kolozsvár, Petőfi-utca 7. szám, földszint. Telefon: 158. szám. Levélcím:
Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Petőfi-u. 7. sz. Sürgőnycim: Erdélyi
Gazda, Kolozsvár. *)

Felkéri az erdélyrészi állattenyésztő bir-
tokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik
(igás ökör, tinó, borju stb.) minőségét és
mennyiségét hozzá sürgősen bejelenteni
sziveskedjenek, mivel a királyhágón túli
uradalmak részéről

a vételre rendkívül sok megbi-
zás érkezett.

Arató és kaszálógépek, cséplőgépek, ekék és
boronák, zsákok, ponyvák, olajok stb.

legjutányosabb és legmegbízhatóbb
beszerzési forrása.

Ponyva és zságyár
ELSINGER M. J. és FIAI
BUDAPEST,

Alapítva 1831.
46. kiténtetés.

IV., Deák Ferenc-utca 3. szám
Angol királyné szálloda mellett.

Sürgőnycim:
Elsinger Budapest.

VIZMENTES PONYVÁK ELISMERT KITŰNO, ELPUSZ-
TITHATATLAN MINŐSÉGBEN

Kazal-, gép-, kocsí- és repceponyvák.

Tarpaulin-
Drill-

ZSÁKOK

kender varrással
LEN VARRÁSNAKÜL

KARTELLEN KIVÜL, LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS

VIZMENTES SÁTRAK, ESOKÖPENYEK, KENDER-TÖMLŐ.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás. — Minden
város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és sziveskedjék határozottan
Elsinger gyártmányt kérni. (1089.)

BCU Cluj / Central 1010

A véletlen általunk már számtalan embert
tett szerencsésé, miért is ajánljuk, hogy
alábbi szerencse-naptárból születése- vagy
névnapja mellett jelzett számú sorsjegyet
mielőbb postautalvánnyal megrendelje.

Szerencse-naptár.

Ezen szerencsenaptárban foglalt
osztálysorsjegyek csakis
Királyfi és Társa
bankházában kaphatók
Budapest, VI., Andrássy-ut 60.

Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Július	Augusztus	Szeptember	Október	November	December
1 16998	1 106507	1 92834	1 78922	1 106513	1 81853	1 40062	1 78911	1 106512	1 81863	1 32944	1 92835
2 92837	2 106523	2 32946	2 84528	2 107502	2 106506	2 78938	2 78912	2 16994	2 106531	2 16989	2 106597
3 80193	3 106582	3 106508	3 106531	3 106585	3 102466	3 102459	3 92837	3 92817	3 32933	3 16957	3 84534
4 32902	4 16985	4 16992	4 52452	4 106565	4 106526	4 102465	4 106507	4 81853	4 106594	4 92822	4 106573
5 107518	5 32925	5 106552	5 92802	5 32946	5 48334	5 52491	5 106524	5 52498	5 55270	5 92810	5 106577
6 52462	6 92835	6 52497	6 107509	6 106571	6 92848	6 78936	6 16959	6 102453	6 32935	6 48349	6 107520
7 16964	7 52500	7 48336	7 106521	7 84545	7 92827	7 92827	7 92804	7 16993	7 78928	7 106582	7 106585
8 92850	8 106547	8 32919	8 84536	8 92839	8 32902	8 55602	8 32931	8 106506	8 78932	8 32946	8 106521
9 16960	9 32931	9 106541	9 102470	9 16998	9 106540	9 81860	9 84509	9 42709	9 106508	9 106558	9 48338
10 80176	10 16999	10 52480	10 32939	10 78913	10 42723	10 78914	10 55263	10 106577	10 78922	10 106565	10 106516
11 106598	11 78944	11 42732	11 92842	11 48336	11 102453	11 84534	11 106516	11 107512	11 106529	11 102470	11 106527
12 52491	12 106526	12 102457	12 78914	12 40062	12 55612	12 106513	12 92805	12 92808	12 107509	12 78950	12 48337
13 32937	13 102470	13 92804	13 78912	13 48328	13 48350	13 48338	13 55280	13 106526	13 55283	13 48336	13 106523
14 81860	14 92839	14 106540	14 32922	14 48337	14 106577	14 55283	14 42723	14 102459	14 84549	14 48334	14 102475
15 106570	15 106516	15 16964	15 160562	15 106596	15 52452	15 106511	15 78931	15 106547	15 92832	15 92835	15 16993
16 78912	16 106585	16 16960	16 106513	16 25384	16 55261	16 106598	16 106508	16 102464	16 106512	16 16998	16 92805
17 106597	17 16977	17 84524	17 81863	17 102475	17 16997	17 106599	17 92830	17 106556	17 102466	17 106591	17 52480
18 106593	18 107520	18 55605	18 92850	18 52474	18 84541	18 106531	18 106540	18 106527	18 102460	18 106562	18 102466
19 102475	19 92801	19 16990	19 16958	19 106527	19 106597	19 106505	19 55270	19 16979	19 52452	19 52491	19 32933
20 42730	20 106506	20 48337	20 102466	20 106516	20 16960	20 84536	20 32935	20 81883	20 106504	20 78912	20 102464
21 106521	21 48338	21 48334	21 106544	21 32935	21 102470	21 52480	21 106575	21 106571	21 92836	21 106506	21 16960
22 106527	22 78942	22 78923	22 106570	22 32925	22 78932	22 78913	22 106585	22 106516	22 106540	22 102465	22 106596
23 106552	23 102464	23 102459	23 32902	23 106547	23 32922	23 16958	23 78920	23 106541	23 52474	23 106511	23 106595
24 92848	24 32464	24 52474	24 32944	24 106594	24 78928	24 92834	24 32936	24 16955	24 106513	24 78911	24 106594
25 106595	25 78927	25 106519	25 78942	25 92836	25 81883	25 16964	25 48337	25 92802	25 48338	25 78914	25 92832
26 32947	26 106512	26 52491	26 106557	26 92805	26 92850	26 106521	26 52493	26 106505	26 106570	26 84524	26 106508
27 106531	27 92827	27 48349	27 92804	27 102460	27 84509	27 48336	27 16998	27 16960	27 84536	27 42732	27 84549
28 32946	28 92810	28 78919	28 55280	28 40059	28 106529	28 106523	28 106557	28 78936	28 106598	28 78931	28 106593
29 16955	29 106571	29 16993	29 92835	29 92835	29 106504	29 106512	29 84545	29 32919	29 106585	29 55602	29 106531
30 52474	30 106595	30 106595	30 106582	30 52480	30 78921	30 32933	30 84548	30 78934	30 16959	30 106541	30 106532
31 84549	31 78911	31 78911	31 78911	31 102464	31 102464	31 106524	31 52458	31 106521	31 106521	31 106521	31 102460

Kérünk azonnali megrendelést, mert ezen számok hamar elkelnek.

Első huzás már május 22. és 23-án.

A 6 huzás alatt 110,000 sorsjegy közül 55,000 nyer, összesen 14 millió 459,000 koronát.

Árak az I. osztályra: I (egész sorsj.) 12 kor., I (fél sorsj.) 6 kor., I (negyed sorsj.) 3 kor., I (nyolczad sorsj.) 1 kor. 50 fill.

KIRÁLYFI és TÁRSA BANKHAZA

a magy. kir. szabad. osztály-
sorsjáték főelárusító helye.

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 60. szám.

JENNER-PASTEUR INTÉZET

Budapest, VIII. ker., Rökk Szilárd-utca 20. sz.

Az állatorvos urak gyakorlatára ajánljuk az alábbi ojtóanyagokat, melyek elősmert tudományos módszerek szerint, saját laboratóriumunkban készülnek Dr. Pertik Ottó egyetemi tanár felügyelete alatt. Az ojtóanyagok hatékonyságukra, tisztaságukra, eltarthatóságukra mindenkor előzetesen kipróbáltatnak.

Lépfene ellenes ojtóanyag

Spóravaccin

ELŐNYEI:

- Az anyag állandósága.
- Az anyag eltarthatósága.
- Az ojtóanyag tisztasága.
- A kiváló védőképesség.

Gyógyító szérum

A lépfenétől megbetegedett állatokat — idejekorán alkalmazva — megvédi a veszélytől.

Hirtelen járvány esetén alkalmazva védőojtás céljából: szonnal immunizál. A vész tovatérését megakadályozza.

Tuberkulin

ojtásra kész, hígított állapotban.

Árak:

Lépfene elleni védőojtás:

- 1 szarvasmarha beojtása 24 fillér.
- 1 ló beojtása 24 »
- 1 birka beojtása 12 »

Lépfene szérum:

- 1 szarvasmarhára 1 korona
- 1 lóra 1 »
- 1 birkára 10 fillér.

Anyagaink megrendelhetők akár nálunk, akár képviselőnkönél:

A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETÉNél

1100. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCZA 31. SZ.

Sertés Orbáncz ellen

Szérumos ojtóanyag

ELŐNYEI:

1. A finomabb sertésfajok jobban tűrik, mint a Pasteur-féle anyagot. Nem okoz utólagos megbetegedést.
2. Előnyösen használható a 6 hónapnál idősebb sertések ojtására, amelyek különben Pasteur anyaggal kezelve kellemetlen utókövetkezményeknek vannak kitéve.

Pasteur-rendszerű ojtóanyag

Alkalmos a durvább fajtákra és a 6 hónapnál fiatalabb sertések beojtására.

Gyógyító szérum

Az orbánczban megbetegedett sertéseket 1—2 óra alatt biztosan megmenti a veszélyből.

Ha meggondoljuk, hogy egy esztendő alatt közel 15,000 sertés pusztul el hazánkban, melyeket eddig nem tudunk megmenteni, minden orvos bizonyára örömmel üdvözlí ezt az új szert, amikor csekély áron egy nemzeti vagyont mentünk meg.

OJTÓANYAG

Sercegő üszök ellen

folyékony állapotban, ojtásra készen.

Árak:

Sertésorbáncz elleni védőojtás:

- 1 sertésre való Pasteur-féle ojtóanyag 12 fill.
- 1 sertésre való szérumos ojtóanyag 50 kilóg 24 »
- 1 sertésre való gyógyító szérum 50 »

TUBERKULIN:

- 1 drb. szarvasmarha részére 2 éven alul 30 fill.
- 1 drb. 2 » felül 45 »
- Sercegő üszök 1 szarvasmarhára való 20 »

Régi magyar

és latin könyveket és képeket a legmagasabb áron

készpénzért vásárol

Szelinski György

cs. és kir. egyetemi könyvkereskedése és antiquariuma

WIEN, I. Stefansplatz 6.

Egyetlen és legrégebb magyar könyvkereskedés és antiquarium Bécsben.

RITKA

és keresett könyvekről, régi magyar nyomtatványokról, látképekről és arcképekről szóló IX. számú könyvjegyzékünket kívánatra díjtalanul és bérmentve küldjük. 1095

Tyuktenyésztés

II. átdolgozott és bővített kiadás.

90 képpel. Ára 3 korona. Nélkülözhetetlen minden baromfitenyésztőnek, 200

oldalon minden kérdést részletesen letárgyal és pontos utmutatást ad. Ezen új kiadás tárgyalja az új opington tyukfajtát, az amerikai keltető gépeket és az amerikai kapanozást.

Kapható 3 korona beküldése ellenében bérmentve

Hreblay Emil

állattenyésztési m. kir. felügyelőnél Budapest. VII. ker., Csömöri-ut 5. szám, II. em. 8. 1051

Beocsini Cémentgyári Unió

Redlich, Ohrenstein és Spitzer.

Az 1896. évi ezredéves orsz. kiállítás egyedüli diszoklevél cémentgyártásért és számos más kiállításon első díjak.

Gyárak:

BEOCSINBAN

Szerémmegye

Pétervárad mellett.

Iroda:

BUDAPEST,

V. kerület,

Alkotmány-utca 10.

ÉVI GYÁRTÁSI KÉPESSÉG:

800.000 mm. portlandcément, 800.000 mm. románcément.

Ajánlja Magyarországon, Ausztriában és a keleti dunatartományokban a legnagyobb és legkényesebb építkezéseknél kitűnő sikerrel kipróbált gyártmányait, akármely — vasuti vagy hajóállomásra szállítva: —

Gyorsan vagy lassan kötő román-cémentet és mesterséges portland-cémentet, valamint homlokzat-diszítésnek és öntvényeknek nagyon alkalmas cémentet, szép és egyenletes színben.

JÓTÁLLÁS:

A normálaknál 50%-al nagyobb húzási és nyomási szilárdságért.

Egyenlő súlyú zsákok és hordók.

1022.

WALLA JÓZSEF

mozaik- és cementáru-gyára

építési anyagok raktára.

BUDAPEST,

VII. kerület, Rottenbiller-utca 13. szám.

Vállalkozik:

Graniterrazo,
Betonirozások,
Csatornázások,
Szökőkutak,
Cementlapok és
Mozaiklapokkali
kövezések el-
készítésére stb.

Raktárt tart:

Keramit lapok,
Kelheimi lapok,
Mettlachi módra készült
mozaik lapok,
Terracotta áruk,
Kőfedélpép,
Tűzálló-téglák,
Kemény rakományok-
ból stb.

1139

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetési díjak beküldését.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A tejszövetkezetek kérdése. <i>Tokaji László.</i> . . .	263
Középeurópai társadalmi tevékenység a komló- termesztés terén. <i>Cserey Lajos.</i>	265
Válasz Gr. T.-nek „Erdélyi szarvasmarhatenyésztés irányító elvei” cikkére. <i>Ugron Zoltán.</i>	267
A gyümölcsfák monília-betegsége. <i>Páter Béla.</i> . . .	267

Tárca:

Báró Liebig Justus. <i>Dr. Dónáth Géza.</i>	265
---	-----

Kisebb szakközlemények.

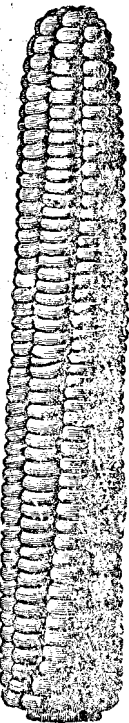
Háztartás	268
---------------------	-----

Vegyes közlemények	268
------------------------------	-----

Hirdetések

(1002.)

90-100% csiraképes tengeri

ez idén ritkán fordul elő, de t. vevőim érdekében, idején gondoskodtam ily magas csiraképes-ségű vetőmagnak való tengeri beszerzéséről és így azon helyzetben vagyok, hogy 10 kilótól kezdve bármely mennyiségben, waggonszámra is, a következő fajokat jutányos áron szállítom:

alcsuthi, cinquantino, pignoletto, legkorábbi székely, bánáti sárgaszemű, magyar sárgaszemű, magyar fehérszemű, páduai fehérszemű, lófogú fehérszemű, lófogú sárgaszemű.

Mintákat, előnyajánlatokat kívánatra szívesen küldök.

Mauthner Ödön

es. és kir. udvari magkereskedése

Budapesten.

A tejszövetkezetek kérdése.

(Válasz Bartha Miklósnak).

Bartha Miklós, a poéta, a szépirás mestere, az ő kolozsvári lapjának f. hó 12-i cicerójában, mint gazda kritizálja, mondhatnám: a kérdéshez épen nem kellett éles hangon támadja az Erd. Gazd. Egyletet és az »Erdélyi Gazdát«. Támadja pedig azért, mert szerinte az egylet és a lap hibások abban, hogy az erdélyi hazarészben új tejszövetkezetek nem alakulnak s hogy a létezők nem prosperálnak.

Cikkében — hivatkozva egy három év előtti, ugyane tárgyban hozzánk adressált »udvariasan kérő« vezércikkére — mindjárt a második bekezdés elején, kijelenti, hogy: »borsót hányt a falra«, midőn ezt tette. Egyben kinevez minket »a sancta bürokrácia« képviselőinek és elítél, hogy: »az egylet hivatalos közlönye durva, polemikus és visszataszító modorban kezelte« akkori udvarias kérését.

Cicerójának (a mostaninak) harmadik bekezdése így szól:

«Azonban tartozkodtam a vitától. Mihelyt egy közpénzen fenntartott gazdasági közlöny fontosabb kötelességnek tekinti a gépgyárak ügynökségi kiszolgálását, mint a kisgazdasági üzemeknek a tejtermelés által való intenzív gyarapítását: olyan messze állunk egymástól, hogy objektív vita köztünk merőben lehetetlen. Ha most megint irok az ügyről: ezt már csupán a közérdek szempontjából teszem; de nem abban a reményben, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet most jobban ismerné feladatát, mint akkor ismerte és még kevésbé azon szándékkal, hogy most vitába bonyolodjam az Erdélyi Gazdával»

Engedje meg nekem a Mester, hogy — dacára a fenti, kétszer aláhúzott kijelentésének — az objektivitás szigorú szemelőttartásával, megtegyem észrevételeimet közleményének úgy objektív, mint subjektív részre.

Mindenekelőtt utalok arra az óriási különbségre, mely a mi erdélyi népünk és a már tejszövetkezetekkel bíró vidékek népének intelligenciája, üzleti rátermettsége, soliditása, anyagi viszonyai és természeti körülményei, stb. között mutatkozik. A mi szegény, igazán földhöz ragadt falusi parasztunkhoz képest a Bartha Miklós által

fölsorolt vármegyék kisgazdái — valóságos tőkepenészek.

A mi falusi kisgazdánk, még az is, aki — a többihez mérten — jobb viszonyok között van, legfennebb 2—4 tehenet tart, azok után ökrök és üszörborjut nevel; a tej fele részét a borjunak hagyja, a másik fele részét a legtöbbször nagyszámú családnak majdnem kizárólagos tápláléka. (A mi parasztunk szalonnát, tejet, túrót, puliszkát és rozskenyeret eszik, egyebet alig). A teheneket azonban jármazzák is. Szántanak és fuvaroznak tehenekkel még azok is, akik igás ökröket is tarthatnak. Hát még azok, akiknek nincs is más igaerejük, mint az a 2—4 tehénke! Pedig jól tudjuk, hogy kisbirtokos népünk túlnyomó része ilyenekből áll és még ezekből is sokkal többnek van 1, vagy 2 tehene, mint 4. Lovuk — falunként — alig egy pár van.

A következő kérdéseket teszem föl már most:

a) Van-e, lehet-e ma ennek a népnek fölösleges (helyesebben: nyersfogyasztásra nem értékesíthető) tejterméke?

b) Van-e, lehet-e ma ennek a szegény kisgazdának anyagi ereje ahhoz, hogy a meglévő állományánál sokkal több tehenet szerezzen be?

c) Termel-e ma a mi kisgazdánk mesterséges takarmányt?

Felelek is a kérdésekre; a feleletem: nincs és nem.

Ami kevés tejet, legtöbbször a szükséglettől üzetve és családja szájától elvonva, eladni akar a falusi ember, azért bizony ma a legfélreesebb bergengóciában is megkap literenként legkevesebb: 7—9 krajcárt, városok melletti lakos 8—10 krajcárt.

A szövetkezet ad a tejért 5 krajcárt. Nyilvánvaló, hogy aki ennél magosabb árért tud eladni, az nem szövetkezik.

Brassó város ezidőszerinti napi tejfogyasztása körülbelül 8000 liter. A város és a környék termelése ezzel szemben: 12.000 liter. Van tejszövetkezet is. És mi történik? A napi 8000 liter fogyasztási szükségletből 6000-et a termelők direkt szállítanak a fogyasztókhoz. A másik 2000 litert a szövetkezet szállítja abból a 6000-ből, a mit a termelők beadnak. A többi 4000-ből

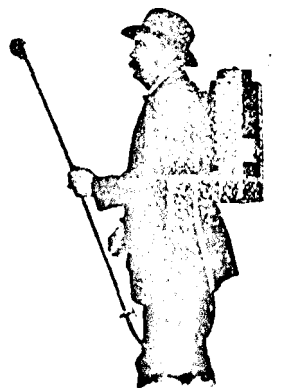
Rézgalic, sublimált kénpor, Dr. Aschenbrandt-féle bordói- és rézkénpor, raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések, valamint szőlőkarók beszerzése végett forduljunk

a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez

Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám,

hol a szövetkezet cégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetű hazai gyártmányú permetező is beszerezhető.

1006.

vajat készít. Tehát a termelők itt is csak az általuk jobban nem értékesíthető felesleget adják be a szövetkezetbe. Persze, itt van egy ennyi felesleg, de a brassóvidéki szász kisgazdát nem is állítom egy osztályba a többi erdélyiekkel.

Azt hiszem, hogy mind a három kérdésre adott feleletem: a tényeknek megfelelő volt. Ezt Bartha Miklós sem vonhatja kétségbe.

S mégis, mindezek után is, ha Bartha Miklós teszi fel nekem a kérdést: Szükséges-e, hasznosak-e a tejszövetkezetek — azt fogom felelni, hogy: igen, nagyon szükségesek, nagyon hasznosak és nagyon kívánatosak!

De!...

Mielőtt az iskolában a fiúknak a helyesírás szabályait kezdenék tanítani, azelőtt meg kell tanulniok a betűket leírni s a római jog tudományának adagolását megelőzi az érettségi vizsga. Künn a falun, a mezőn is ilyenformán megy minden; ott sincsenek ugrások.

A tejszövetkezetek életbeléptetését itt nálunk Erdélyben, még igen nagy fejlődésnek kell megelőznie. Anyagi erőben és intelligenciában kell első sorban is utólni a mi népünknek azokat a másvidékieket, akik már képesek szövetkezeteket alakítani és akik már rég túl vannak a szövetkezetek által nyújthatóknál nagyobb hasznok kiaknázásán; akik már — tömeggé egyesülve — a nagyban való üzem kisebb jövedelmi %-ánál tartanak!

Vagyis: a tejszövetkezetnek, helyesebben: tej-feldolgozó szövetkezetnek ott és akkor kezdődik a szerepe, ahol és amikor a kisember már a nyerstej fogyasztás igényein felül is tud produkálni, amikor már könnyen termelt fölöslegét ő maga nem képes megfelelően értékesíteni és főképpen akkor, amikor — a kis üzemben rendelkezésére álló összes magasabb jövedelmi forrásokat kimerítve és kihasználva, ezek mellett és ezeken felül — a kisebb százaléku további jövedelmekre is reagálni kezd.

Tehát minálunk először megfelelő állapotokat és viszonyokat kell teremteni csak azután jöjjünk a felsőbb tudományokkal!

Ezeknek az állapotoknak és viszonyoknak a megteremtésében bizony munkás részt vesz az Erd. Gazd. Egylet is, az Erdélyi Gazda is. Hiába hiszi Bartha Miklós az ellenkezőt. És én igazán nem látom szükségét annak, hogy itt és ezuttal őt e hitétől, ha ugyan igazán az a hite, hosszas argumentációkkal eltéríteni próbáljam. A mi munkásságunk eléggé nyílt könyv azok előtt, akik aziránt valamelyest közlelő érdeklődnek.

Persze, minden törekvés és minden munka csak az arra fordított erő arányában érvényesül s ha legjobbaink tőlünk

félre állva erejüket nem vetik a mienkkel együtt a kenyérért folyó munkásság mérlegébe, hanem csak úgy kívülről, messziről, háromévenként vetnek közénk néha-néha egy-egy szellemi röppentyűt, egy-egy tüzes csóvát, ami világít is, gyújt is, éget is — akkor nem csupán minket érhet a vád az eredmények csekélységéért!

Igy, így, Mester; ha szó lehet jogos szemrehányásról, abban önnek is osztoznia kell!

És most — szives engedelmevel — átcsapok egy kicsit a subjektivitás hálátlan mezejére is.

Azt állítja Bartha Miklós, hogy »közpenzen fentartott« lapunk »fontosabb kötelességnek tekinti a gépgyárak ügynökségi kiszolgálását, mint a kis gazdasági üzemnek a tejtermelés által való intenzív gyarapítását«.

Bartha Miklós tehát »a gépgyárak ügynökségi kiszolgálásának« nevezi azt a gazdaközönség legvitalisabb érdekeit szolgáló akciónkat, amelyről ugyancsak az ő lapja, ugyanazon előkelő első helyen, 1901. február 22-én — »Közgazdasági akció« cím alatt — többek között így írt:

«Magyarország közgazdasági életében az újabb időben — hála a jobb törekvéseknek — sűrűn találkozunk olyan jelenségekkel, a melyek azt bizonyítják, hogy úgy az állam, mint a gazdakörök és egyesületek elérkezettnek látják az időt arra, hogy a magyar mezőgazdák beavassák mindazon dolgoknak a megismerésébe, a melyek ahoz szükségesek, hogy a magyar gazdaközönség lépést tarthasson a fejlettebb kulturájú nemzetekkel.

Ezeknek az ismereteknek sorában nem utolsó hely illeti meg azt, hogy a magyar mezőgazdák honnan és miképen szerezzék meg azokat az eszközöket, a melyek a föld megművelésének és a gazdasági termények értékesítésének a tényezői.

A magyar mezőgazdák nagy kontingense előtt javarészen még ma is ismeretlen dolog az, hogy a mezőgazdasági gépek és eszközök között, melyek azok, a miket a kisebb és melyek azok, a miket a nagyobb gazdák használhatnak megfelelő sikerrel és hogy ezeket az eszközöket honnan szerezhetni be legjutányosabban.

Ahhoz, hogy a magyar mezőgazdák előtt minden ezen dolgok ne maradjanak ismeretlenek, gondoskodnak ugyan az egyes gyár vállalkozók mozgó ügynökei, ámde, hogy ebben nem sok köszönet van, annak bizonyítékai azok a sűrűn ismétlődő esetek, a melyek különösen Magyarországon gyakran fordulnak elő s a melyek arról szólnak, hogy egyik-másik gyárvállalat a maga ügynökei útján miképpen csapta be a jóhiszemű mezőgazdákat.

Azok a mizeriák, visszaélések és csalások, melyek az ugynevezett tisztességtelen verseny nyomában állanak elő, végre mégis csak megszülték az elmaradhatatlan reakciót. Még pedig üdvös rakció!

Ez pedig abban nyilvánul, hogy az ország gazdasági egyletei mondhatni rendszeres akciókat folytatnak abban az érdekekben, hogy a mezőgazdák és a mezőgazdasági gépgyárak között a közvetlen érdekkapcsolatot megteremtsék.

Ezen akció sorában különösen az erdélyi

részek még mindig legtöbb bajjal küzdő mezőgazdáinak az érdekeit eredményesen szolgálónak ígérkezik az, melyet újabb időben az Erdélyi Gazdasági Egylet indított meg«.

»Mi csak hazafias örömmel és meglepéssel adunk hírt az Erdélyi Gazdasági Egylet ezen legújabb és kétségtelenül jelentős akciójáról.

Ez a kezdeményezés egyfelől szerencsés, eredményesnek ígérkező és az erdélyi részek gazdasági életének kifejlésére nézve megbecsülhetetlen szolgálatokat van hivatva teljesíteni.

Az egylet s főleg ennek titkára már is minden vonalon megindították a mozgalmat.

Ezt a szándékot, hogy utmutatással és tanácsokkal lássa el a gazdaközönséget, már az első lépésnél nyilvánvalóvá tette az egylet.

A prospektusból pedig mindenki meggyőződhetik, hogy az EGE. ezen kezdeményezése egyenesen a gazdák érdekeit szolgálja. És, mert minden garancia megvan ahhoz, hogy ez a kezdeményezés gyakorlati eredményekkel is fog járni, mi a magunk részéről melegen üdvöszöljük az egyesületet, mert ezzel az akciójával újabb bizonyosságot tesz a mellett, hogy a gazdák érdekeit szíven viseli és minden alkalmas eszközt felhasznál, hogy ezen érdekeket kiélégítse.

Alkalmilag még foglalkozni fogunk e nagy jelentőségű kérdéssel.

Most egyelőre csak az érdekelt körök figyelmét kívántuk e nevezetes akcióra felhívni.«

Kérdezze meg Bartha Miklós azokat a kis és nagy gazdákat, a kikkel szemben mi eddig »a gépgyárosoknak« ügynökségi szolgálatokat tettünk, hogy vajjon mennyiben voltak megelégedve szolgálatainkkal és kérdezze meg önönmagától, hogy vajjon e kezdeményezésünkkel nem-e éppen a jövő tejszövetkezeteinek is teszünk hasznos szolgálatot? Sokkal több logikája van őneki annál, hogysen e kérdésre a feleletet igen gyorsan és igen könnyen meg ne találhatná.

Három év előtti válaszukat »durvának, polemikus és visszatartó modorú«-nak nevezte most Bartha Miklós. Az igazság érdekében újra ideigtatom akkori (»Erdélyi Gazda« 1900. ápr. 1-i száma, 126 old.) válaszukat teljes szövegében. Ezenkívül mást mi egyáltalán nem válaszoltunk. Tessék kimutatni belőle a durva hangot, a visszatartó modort! Ime:

»A tejszövetkezet kérdéséhez.

(Szerkesztői üzenet egy érdeklődőnek.)

Egyletünk nemcsak élénk figyelemmel kíséri a mezőgazdasági élet terén keletkező és fejlődő irányzatokat, hanem törekszik is azok közül népszerűsíteni a viszonyainkhoz alkalmasokat. Így van ez a tejszövetkezetek alakításának kérdésével is. Mikor ez iránt erőteljesebb mozgalom indult, czirka 5—6 év előtt, az igazgatóválasztmány tüzetesen foglalkozott egy központi tejszövetkezetnek Kolozsvárt való felállításával s ha jól emlékezünk Dr. Szentkirályi Ákos igazgató részletes üzemtervet is dolgozott ki, mely kinyomatva a választmányi tagok között szétosztott, mielőtt az ügy tárgyalás alá került volna. Akkor a viszonyok nem voltak kedvezőek ezen kérdés megoldására és e miatt lekerült a napirendről. Bartha Miklós képviselő hazafias

Kolozsvári

Takarékpénztár és Hitelbank

Részvénytársaság.

TÖRLESZTÉSES

és közönséges jelzálogkölcsönöket nyújt hosszabb, vagy rövidebb időre Kolozsvárt fekvő bérházakra és bárhol fekvő földbirtokra.

Az ügyleteket a leggyorsabban és legelőnyösebben bonyolítja le s a kölcsönöket minden levonás vagy külön díj nélkül készpénzben fizeti ki.

szellemtől áthatott cikkei nagyon jó szolgálatot tesznek a mi mezőgazdasági ügyeinknek, egyrészt, mert frappánsul világítják meg annak egyes részeit, hiányait és helyes irányban jelzik a fejlődés útját, — másrészt, mert olyan körökben is fölkeltek az érdeklődést a jelzett kérdések iránt, a hol nem annyira az a fő, hogy *mit* mondtak, mint inkább az, hogy *ki* mondta.

Azok a gazdasági kérdések, melyek magosabb nemzeti érdekek szempontjából is úgy volnának fejlesztendők és megoldandók, hogy öszszetartó kapcsot is képezzenek a különböző elemek között, egyletünk kebelében részint tanulmányozás tárgyát képezik, részint előkészítés alatt állanak. Ne méltóztassék azt gondolni, hogy ezeknek a kérdéseknek a gyakorlati élet számára, olyanténképen való megoldása, hogy benne a magasabb nemzeti szempontok is érvényre jussanak, olyan egyszerű és könnyű dolog, mint, a hogy azt *Bartha Miklós* becses cikkeiben aranyos tollal megírta. Dehogy, dehogy! . . . Mennyi egyéni, társadalmi, sőt más, — az emberi gyarlóságokból és a közviszonyokból folyó érdekeken kell keresztül gázolni néhány (mert ebben a gárdában nincsenek sokan) teljesen önzetlen embernek, a mig csak az eszmét magát meghonosítja. Ezután következik a valószínűsített egy újabb küzdelem, a hol minden talpalatnyi térről külön-külön kell annak rendje és módja szerint sikra szállani. Anyagi segélyek nyújtása és ilyen előnyök biztosítása a legfőbb mozgató rugó, tehát: *kérni semmit, adni mindent*. És még sok-sok minden más furcsaságok vannak itt, a melyek visszatartják sokszor még azokat is, a kiknek szíven fekszenek a kérdések.

Eszméket felvetni könnyű, megvalósítani nehéz, a mit különben azért mégis csak megpróbálunk, remélve, hogy jövőben a kivitelből gazdáink jóakarata és áldozatkészsége — mely utóbbival főképp, a multban nem épen mindig dicsekedhettünk — velünk leend.

És most be is fejeztem mondanivalóimat. Remélem: az irottaknak sem hangjából, sem lényegéből nem lehet arra az arroganciára következtetni, mintha én *Bartha Miklóst*, az ő kijelentése ellenére is, az »Erdélyi Gazda«-val vitába akarnám bonyolítani

Ehelyett ellenben, a köz érdekében valónak találom, hogy őhozzá egy tiszteletteljes kérést intézzek:

Jöjjön közénk, foglalkozzék közelebb-ről velünk és ügyeinkkel, vegyen részt tanácskozásainkban — amikor ideje engedi, mert minden ragyogó cikknél és írásnál többre visz a közvetlen érintkezés, az élő szó, az egymás kihallgatása, kölcsönös felvilágosítása és ez nem is vesz annyi időt igénybe, mint az évekig is elhúzódható írásos polemiák!

S ha majd, e kérésnek engedve, meg fog győződni a mi kicsiny erejű, de mindig jóhiszemű és buzgó igyekezetünk valódi értékéről, akkor tán, megváltoztatván egyletünkéről való mostani véleményét, újolag meg fogja erősíteni a mi vezérünkről szóló — és az általa 1900. márc. 17-én írott vezércikk első bekezdésében foglalt — következő szép és igaz jellemzést is:

»Öszintén megvallom, hogy e sorok írásánál első sorban Szabó József-re gondolok, a ki nemcsak elnöke az Erdélyi Gazdasági Egyletnek, de egyszersmind jó gazda is. Szeret és tud előjárni; megfontolással halad; kritikával fogadja az ajtást, de nem zárkózik el tőle. A mihez fog, azt derekasan megmarkolja. Életét munkában tölti s munkáját okosan osztja meg a saját ügyeinek kezelése és a közérdek között. Nem csillogó ambíciók vezérlik a közpályán, hanem szigorú és komoly köteletségérzet.«

Tokaji László.

Középeurópai társadalmi tevékenység a komlótermesztés terén.

Hogy Közép-Európában a komlótermesztés ügye oly magas fokon áll, annak egyik oka az is, hogy a komlótermesztők s érdekeltek csakhamar megtalálták egymást s egyesültek. Majd minden komlóvidéknek meg van a maga komlós-egylete vagy szövete. Találunk ilyent a morva Trsit, a cseh Auscha, Dauba. Polep környékén s szövetezati ala-

pon Saazban is (1833. óta), sőt újabban a nyelvi különbségek folytán a csehek is létesítettek egy egyletet Rakonitzban, Az egyesülésben nemcsak tapasztalatok s tanácsok kicserélése révén segítettek egymást, de csakis közös erővel vált lehetségessé vásárcsarnokok, kikészítők építése, kísérleti kertek beállítása, stb. Tudományos szempontból a Kaadeni, bömisel-leipai, launi és saazi gazdasági iskolák is foglalkoznak a komlótermesztés előmozdításával, sőt Saazban úgy télen, mint nyáron 2—3 hetes komlótermesztési tanfolyamok tartatnak; Leitmeritzban pedig intelligens gazdák gyűjtették be 2 napos tanításokra. Rendeznek ezen komló-körök *komlódíjazásokat* is, a midőn sok termelő okul az összehasonlításokból.

Foglalkozik még a komlótermesztés kérdésével a Prágában székelő „Sörkísérleti állomást fentartó egylet“ is, melynek tagjai nagyjából sörgyárosok. Ez foglalkozik a) a sörgyártás elméleti kérdéseivel; b) a sörgyártási nyersanyagok (komló) vizsgálatával; c) élesztő tenyésztéssel; d) sörgyárak tudományos ellenőrzésével; e) hivatalos szakértői véleményadással hatósági vagy magán felszólításra; f) új sörgyártási épületek tervezésével és berendezésével; g) tanítások tartásával.

Nem lesz talán érdektelen, ha ide jegyzem, hogy *komlóvizsgálatokat* végeznek, ha $\frac{1}{2}$ kgr küldetik be: 1. mechanikai analysis 12 koronáért; 2. kénezési vizsgálatért 4 kor; 3. hamisítások vizsgálatáért 10—20 kor; 4. Hamutartalomra 7 kor; 5. vizeztartalomra 4 kor; 6. teljes vegyi vizsgálatért 60 koronát fizetnek. Minden év április 1-től július hó 15-ig sörgyártási tanfolyamot rendeznek: a tandíj 340 korona. Kissé drága egyesület, mert az alapító tagok 2000 koronát, a rendesek 200 koronát, a működők 40 koronát s a pártolók 20 koronát fizetnek egyszersmindenkorra az alapítókébe, azonkívül évente az utolsó három osztály fizet 40, 30 s 10 korona évi díjat. De kapnak segélyt az osztrák államtól s a cseh tartományi pénztárból is.

Ez intézetnek egy jeles tagja Choudunsky Ferenc tanár pár év óta a komlótohoz tudományos és gyakorlati becsülésével foglalkozik: amidőn kiindulásképp különösen azt keresi, hogy ugyanazon toboztengely hosszúságon

AZ „ERDÉLYI GAZDA“ TARCAJA.

Báró Liebig Justus. 1803—1873.

Született Darmstadtban 1803. május 12-én, kinek neve nemcsak Németországban, hanem az egész művelt világon ismeretes és a kinek 100-ik születésnapját ma ünnepeljük.

Mint számos lángész, úgy ő se tartozott a legjobb tanulók közzé s a sivár grammatika sehogysem fért össze kutató és experimentáló természetével. Apja ezt be is látta és a hopenheimi gyógyszer-tárba adta. Itt a napi hivatalos munkássága mellett kísérletezik a cyan vegyületekkel, különösen a durranó-ezüsttel és higánnyal. Nagyobb explozió folytán kénytelen volt otthagyni a gyógyszer-tárt és Párisba költözködi. Itt ismerkedik meg az akkori kor legnagyobb kemikusaival és physikusaival, Dumas, Gay Lussac, Cagnard de la Tour és honfitársával Humboldt Sándorral. Gay Lussac laboratóriumában huzamosabb ideig dolgozik, mig végre 1824. a hesseni nagyherceg kinevezi a gresseni egyetem nyilvános rendkívüli tanárának, 1826-ban

pedig megkapja az ordinarius címet és jelleget. Hirneve gyorsan lesz világhírűvé, a tanulmányok tömegesen tödülnek a gresseni főiskolára; a hesseni kormány így kénytelen új czélszerű laboratóriumokat építeni, a melyek csakhamar szüknek bizonyulnak.

Liebig tudományos tevékenysége szerves összefüggésben van a modern chemia és agricultura történetével, Kísérleti munkái a chemia összes ágaira terjednek ki és vagy önállóan dolgozik, vagy geniális collegájával, a nyugodtabb Wöhlerrel. Munkálkodása két részre osztható, u. m.: 1824—1840, és 1840—1873 ig. Az első periódusban tisztán az analitikai és elméleti chemiával foglalkozik. 1840-ben megjelenik első nagyobb munkája: »Die Chemie in ihrer Anwendung auf Agricultur und Physiologie.« E munkája óriási feltűnést kelt a tudományos világban és revolutionálja a tudós világot. A mezőgazdasági ipar ezideig a legdurvább empirismus, telve alkhimistikus babonával. Megállapítja a növényekben végbemenő anyagcserét, táplálkozásukat és fejlődésüket. A növényphysiologia teréről áttér az állatphysiologiára.

De nézzük munkálkodásának fejlődését. Az organikus chemia nagy mértékben föllendült buvárkódásai által. A teusoesavról, alkoholról, aetheréről irt dolgozatai, nemkülönben a Cl. és Br. subritikáló hatása. Ő találja föl vizsgálatai közben a hires altató port, a chorált. A húgysav dolgozatainál 16 új vegyületet fedez föl, még pedig az Alloxan, Alloxantiv, Dialursav, Allantoin stb.

Manorganikus és analitikai chemiában szintén óriási tevékenységet fejt ki.

De nemcsak e téren dolgozik, hanem az organikus világban végbemenő változásokat, annak gyakorlati hasznát felismeri, különös tekintettel az agriculturchemiára. E téren, különösen 1852-ben Münchenbe történt áthelyezésével, óriási tevékenységet fejt ki.

Liebig volt az első, a ki a talajt legelőször elemezte és számos nitrogénvegyületet mutat ki, melyek lényeges alkotórészei ama növényi fehérnyeféleségeknek, melyek tápanyagul szolgálnak úgy állatoknak, valamint az embernek is. Azon nézetből indul ki, hogy a nitrogén a levegőből, bizonyos úton-módon bejut a talajba. Pótlása a talajban így nem

Mindennemű, vízben oldható és szavatolt beltartalmú **műtrágyafélék**, ugymint: csontliszt és ásványi **szuperfoszfátok**, valamint a tavaszi vetések trágyázására alkalmas különböző: nitrogén és káli tartalmu szuperfoszfátok és chilisalétrom a legjobb minőségben és a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók a:

Zalathnai Kénkovand-Ipar Részvénytársaságnál

Központi Irodája: BUDAPESTEN, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám, a hová a rendelések és mindennemű kérézősködések intézendők. Rendeléseket készséggel elfogad és közvetít az Erdélyi Gazda közvetítő osztálya. A gyár árjegyzéke lapunk minden számában található!

hány hajlás van, mert minél sűrűbbek a hajlások, annál több pikkely ül a tengelyen s ezek tövében annál több a komlóliszt is. Ezen kiinduláshoz sok komlót dolgoztat fel s sok tobozt szedet széjjel s az egymásmellé rakott toboztengelyeket lefényképeztetvén: állítását több tanulmányban bizonyítja. Természetesen a komlókereskedő nem ér reá tengelyvizsgálatokra, azért Chodunsky még más bírálati szempontokat is állapított meg. Szerinte egy komlótohoz megbecsülésénél figyelembeveendő: a toboz nagysága, színe, fénye, kiegyenlített-sége, sértetlen volta, toboz typus hűség, tengelyforma, pikkelysűrűség, komlóliszt, szag, illat, magtermés, összesen 12 becslési szempont.

Számtalan vizsgálataiban erdélyi komlóval is foglalkozott s a fényképen is leadott (meglehetősen durva) mintáról azt tartja, hogy „a toboztengely szabálytalanul fejlődött, görbe, a tobozpikkelyek (levelek) mereven állnak a tengelybe (ahelyett, hogy hozzásimulnának); az általános illat jó, szétdőrsölés nyomán keletkező illat egy eredetileg nemes komlóra vall, a tapintás lágy: de sok mag is előfordul. Fény és szín dolgában az erdélyi komlót első helyre teszi s dicséri a toboz szárítását s azt, hogy az erdélyi részeken mily célszerűen épült szellős szárítók vannak“.

Nagyobbszerűnek mondható a német-birodalmi komlótermelők Nürnbergben székelő egylete. Összesen 1457 taggal; hozzátartozik 6 bajor, 3 württembergi, 1 bádeni s 1 porosz vidéki kör. Külföldi tagok száma 80. ebből 10—12 magyar! A bevétel, kiadás, egyenleg összege 10584 márka; a bevétel jelentékeny tételei 6000 márka állami s társadalmi segély s tagdíjakból 3100 márka folyik be. A kiadásban 1030 márka kísérletekre s 2800 márka szakközleményekre fordítatik. Múlt évi üzleti időnyben kiadott a nürnbergi központ 927 távirati piaci jelentést s 1620 sokszorosított bővebb árjelentést. Az egylet országos komlóüggyel foglalkozik, mint pl. most a külföldi komlók vámja felemelését vitte keresztül, de nagyban szervezi a kiállítások, műtrágya kísérletek s mesterséges szárítók kipróbálásának kérdését. Befolyásolja a nürnbergi világpiacon, a termés eredményekről s piaccsallapotokról hiteles tudósításokat nyújt.

szükséges. A hüvelyesek gyökérgumóinak szerepéből tudjuk ma már, hogy Liebig theoriája tényleg helyes.

Másképpen áll azonban a talaj ásványi alkatrészeire vonatkozólag; különösen a foszfátokra és kálisókra. Ezek az aratással kivitetnek a talajból és nagyon csekély mennyiségben pótolhatók, szóval rablógazdaság áll be. Liebig volt az első, aki figyelmezteti a gazdákat, hogy ily gazdálkodással a talaj teljes kimerülését idézik elő, ő ajánlja a foszfátok pótlására legelőször az állati csontokat. Mivel azonban ezek nagyon nehezen alakulnak át a talajban assimilálható formába, ő ajánlja, hogy azok feltárossanak tömény kén-savval, a mikor ugyanis a fosforsav felvehető formába megy át; ezek után megállapítja a superfoszfát ipart. Az ő útmutatására aknázák ki a különböző helyeken a fosforitákat és értékesítik a nagy városok kloákáinak tartalmát.

Mint fennebb említém, állat és növény-physiologia terén is óriási munkásságot fejt ki. Ő állítja először a legnagyobb határozott-

A vidéki körök a központ végrehajtói. Helyi viszonyait figyelembe véve, tanfolyamokat s kisebb helyi komlókiállításokat tartanak; többnyire mindegyiknek van egy komló-kísérleti kertje.

A komlóértékesítés központja még nem régen Nürnberg volt, ma már kénytelen túrni az amerikai verseny nyomását s a londoni komló-börze veszélyét. Csak látszólag vezet tehát, de állandóan idegesen figyeli az Atlanti oceán felé. A magyar-osztrák monarchiáknak a cseh Saaz a központja, persze nürnbergi befolyás alatt. Mégis bizonyos fokig szintén hanyatló a saazi kereskedelem is; mert a saazi komló sehol a világon nem terem — legföllebb hozzá hasonló — s ezen kiváltsága révén lett részben befolyásos a nürnbergi piacon, de csak addig míg pilseni módra készült sörházak keresnek saazi komlót, azontúl a nyugat izlése, tehát a szokvány-komló mozgatja a saazi, különben jelentékeny kereskedelmet is, nürnbergi direktivák szerint!

Saaz mindenkor féltékeny volt világhírű komlójára. Hogy ezen hírességét megóvják, megalakították a komlótermelő szövetkezetet s a város környéke komlósvidekét. Hármasszónába osztották s osztályozták is; így megállapították a saazi határ, saaz vidéki (a környékbeli 4—5 faluval) és a saazi kerületi komlótermő vidéket: a komló finomsága is így osztályozott. Ezen 3. zónába lakó komlótermelő gazda, ha belépet a szövetkezetbe köteles volt hitelesen igazolni komlókertje területét, azon a tőkék számát: mert csak az ilyen komló ismerttetett el kiváltságos saazi komlónak. A hitelesség okáért felállították az igazoló s jelöl (Signihalle) csarnokot, a melyben egy-egy kész komló lemarasztaltott és a csarnok pecsétjével leolmozgatott. Voltak évek, a mikor az ilyen komló aranyat ért.

A nagy ár miatt sok sörgyáros megelégedett, ha nékie csarnokjelzés nélkül olcsóbban, de Saazból küld komlót a kereskedelem. Itt kezdődik a saazi komlóval való visszaélés! Mert több komló került ki Saazból, mint a mennyi a 3. zónában termett. Eleinte csak egyező cseh komlót keverték a saazi közé, de a fokozódó kereslet miatt bárhol termelt kom-

sággal, hogy az állat testének és vérének alkatrészeit már készen kapja a tápszerben. Kimutatja mely alkatrészek vértadóak vagyis plasztikusak és melyek melegfejlesztők. Tápszer chemiai munkálkodásának hatalmas emlékművét megtaláljuk a „Liebig féle hús-kivonatban.“

Ő adja Stahl után az erjedés első magyarázatát, t. i. az erjedést tisztán chemiai folyamatnak tartja, Pasteur vitalistikus theoriája már majdnem halomra dönti theoriáját, a midőn Buchner fellép az ő zymaséval és Liebignek ad igazat; Wöhlerrel még az alak-talan fermentinnak vagyis diastázak tanulmányozásával is foglalkozik.

A testek chemiai magatartásába való belátása adta meg a mezőgazdaságnak a lehetőségét, hogy a talajból bujább életet fakaszson. S — valóban ezen a téren nincsenek is szerencsésebb kincésások, mint Liebig báró, a kiben az anyag és az erő működött.

Dr. Donáth N. Géza.

lot bele keverték, ha az saazi dugványról származott vagy hasonló volt.

Nem minden évben sikerülvén Saazban sem a komló, a termés kevés lett, de azért a saazi komló soha ki nem fogyott, sőt mivel a saazi termelőnek kevesebbje termett, mint a mit a szövetkezetnél bejelentett, már ő is idegen helyről hozatott (stayer, magyar, galiciai) komlót, azt saját termésébe belekeverte s úgy vitte fel hitelesíteni az igazoló csarnokba, persze folyton lehető takarással. Így aztán saazi komlóban még jégverés idején is túltermelés lett: de a sörgyárosok is megokosodván, olcsóbban fizették a komlót: lévén a kínálat is erősebb.

Más helyeken, a cseh Auscha, a bajor Wolnzachben, a württembergi Tettnangba, az elzassi Hagenaube is láttam szövetkezeti komlócsarnokokat: de már csak a forgalom tömörítése okából Odajött a komlókereskedő, mert odahozta a termelő a komlóját, de csakközepe árak idején, mert ha az árak javultak, a kereskedő helyben szerezte meg a komlót. Szövetkezés útján, összeöntött komlóval még a legkisebb termelők sem értékesítik termésüket: azt a faluban 1—2 ember veszi össze s összeöntve viszi be a városi vásárcsarnokba. Ott a vidéki kereskedő csinál belőle pl. Hallertau szokvány-komlót, amely azonban ha még odébb járt nürnbergi vagy saazi kereskedő kezébe, már pl. angol vagy belga szokvány-komló lesz: a fogyasztó országáról neveztetvén el.

Mig Saazban nyílt nincs komlópiac, mert a forgalom közvetlen, addig Auschában a csarnokba s Daubaba a nyílt piacra hozzák ki hetenként kétszer, ugyanigy találjuk ezt magában Nürnbergben, a hol az óriási komlóraktárak közepette, egy piactérre hordja be hetenként 3-szor a közel vidék kis termelője komlótermését: ez a kisszerű forgalom a komlóvásár biztos látható nyilvánlása, a valószínű nagy forgalom az irodákban, a termelőknél s a sörgyárakban tehát papiroson folyik le. Közvetlen vevőként a sörgyár csak ritkán szerepel, kényelmesebb a komlókereskedő raktárában a usance áruból válogatni, igen sokszor csak minta után vesz: s gyakran 6—9 hónapos váltóhitellel! Sehol úgy nem nyilvánul, mint a komlónál az a kereskedelmi tendencia: „olcsón venni a termelőtől s drágán adni a fogyasztónak“! Fényes példa a magyar forgalomban van, a hol a kiviteli komlónak 100 kilónkénti átlagára 140—150 korona, a behozott komlót pedig 310 koronával fizetjük meg, átlag különbség tehát 160 korona egy m.-mázsnál! A közel multban némileg javult már ezen állapot, de 10—15 év előtt még nem lévén oly gyors s tökéletes a komlótermés s sörgyártási (szükségleti) statisztika: a biztos eredmények nyilvánításáig úgy gazdálkodott a kereskedelem, ahogy akart.

Manapság sem lehetetlen az ügyes kereskedelem túlsúlya — s ezt éppen az ideai tanulmányútam alkalmával figyeltem meg — az angol terméstről nem sietett a hivatalos tudósítás s a nemzetközi kereskedelem jó termést (300.000 mm.) jelentett, tehát a periferiákon — így nálunk is — olcsón vették össze a komlót, bár Nürnberg már tudta, hogy csak 200.000 mm.-ra tehető az angol termés s az is hibás. Mikor a szükséglet fedezve volt, hivatalosan is hirdették a valóságban gyenge

Oberurseli Mótorgyár Részvénytársaság, Oberursel

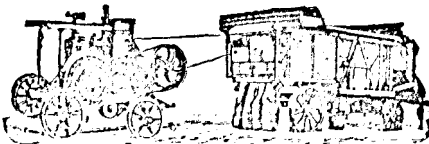
MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Iroda és mintaraktár: Bécs, VII., Lindengasse 7. 1077.

LEGJOBB ÉS LEG-
OLCSÓBB HAJTÓERŐ.

a „GNOM“ benzin-petrolin-motor-mozgony.

3000-nél több üzemb. — Könnyen kezelhető.
Villanyos gyújtással. — Okl. gépész felesleges.

Motor-Locomobile.

Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás
ingyen és bérmentve.

Magyar levelezés.

Magyar levelezés.

angol termést, úgy, hogy mikor a sörgyárosok vásárolni kezdtek: felszöktették az árát.

Végül ideiktatom a különböző országoknak B. Erben által kikutatott átlagérték számát: ha a saazi komló értéke 100%, úgy a spalti 85%, az angol kenti 84%, auschali 75%, neutomischeli 63%, württembergi 62%, badeni 58%, daubai 54%, heersbrucki 50%, angol sussexi 45%, elzaszi 35%, belga alosti 30%, orosz 30%. Az átlagárakat összehasonlítva, véleményem szerint a jó magyar komló, a württembergi s badeni között áll!

Csérer Lajos.

Válasz

Gr. T.-nek „Erdélyi szarvasmarha tenyésztés irányító elvei“ cikkére.

Nem én, hanem a találó körülmények felelnek Gr. T. úrnak, ki nem akarja akceptálni azt, hogy gazdasági kérdésekben — különösen hol vitának van helye — nevét írja ki; mert hisz akkor az ember jobban felelhet, tudva, hogy mely vidéken él és mely körülményt nem látott meg az illető, vagy még inkább rá mutathat arra, hogy a mi áll nála vagy vidékén, nem áll egész Erdélyre, mely egy kicsit nagy falu.

Ezen kitérés után reá mutatok arra, hogy Erdély soha több szalastakarmány kazalal nem indult neki a télnek, mint az idén s még a jókori elfagyása a földnek is kárpótolva látszott lenni a korai tavaszodással. Am most jött a csalódás, meleg, nedvesség nélkül, mondhatni hónapokon át és folyton tartó széllel s ott vagyunk, hogy a legelők még ki sem zöldültek s már kiszűnek — mikor a nagy készletek az utolsó szálig fel vannak etetve s Erdély egyetlen póttakarmánya, a kukorica 12—14 korona árban, de rossz minőségben kapható csak.

Ilyen időben tűnik ki a magyar erdélyi szarvasmarha faj nagy előnye különösen ha a statisztika kimutatná, hogy mi hull most le súlyban a hires tarkákról, mi vissza nem pótolható még egy kerek esztendő alatt sem.

Erdélyi marhánk sem javul bizony ettől. De nem is szokik, legfeljebb hetekre vissza s nem kényszerülünk nekik lucernásainkat levágni, sem heréseinket, miből 30 darab ma egy nap alatt egy holdat könnyen elfogyaszt.

A meddig takarmány készletünkkel számolni nem tudunk, különösen most, mikor 2 kor 80 fill. román kukorica vám van — annak magas árat biztosít — a répa termelés pedig a nép vérébe menni nem tud, ovakodjunk a köztenyésztést nagy igényű, kényes marhatenyésztésre való áttérésben segíyezni.

Meg kell gondolni, hogy a köztenyésztést ma még olyan százak és ezrek alkotják, a kik a régi takarmányozási rendszerrel nem szakítottak s nem az a néhány marháját becézgető böllér, ki eredményeket mutat fel és csábítja a többi — pedig tudja jól, hogy az ő marhatartásának titka nem a szin, hanem az abrakos tarisnya.

Ugron Zoltán.

A gyümölcsfák monilia-betegsége.

A gyümölcsfákon újabb időben oly betegséget észlelhetünk, mely azelőtt ismeretlen volt előttünk s a melyről csak az újabb időben hullott le a titokzatosság fátyla. Ezt a betegséget a *Monilia* nevű gomba okozza s ezért nevezzük az általa előidézett betegséget: *Monilia-betegségnek*.

A Monilia-betegség leginkább a cseresznye- és meggyfákon észlelhető, de található a barack- és szilvafán, sőt az alma- és körtefán is, csak hogy a különböző gyümölcsfajokon különböző módon jelentkezik. Nézzük tehát a betegséget közelebbről.

Egynéhány év óta az egész ország gyümölcsstermesztő közönsége panaszkodik, hogy a gyümölcsfák betegeskednek. A nyár derekán el kezd hullani a termés, a lehullottat fehérsárgás penész lepi el; a félig érett vagy egészen éretlen gyümölcs összezsugorodik, összeaszik és megszáradva a fán csüngve marad. A termés tehát nagy részben még a nyáron értéktelenné válik. Ezt a jelenséget első sorban a szilván észlelni. A szilvák néha tömegesen pusztulnak a fán, rothadnak és penészednek. A szilva dúsan megrakódik sárgás-szürke penészpárnáskákkal s olyanforma, mint a kirabirozott gyümölcs. A reinclaude és a mandarella e betegséget folytán nem aszva penészedik, mint inkább csak megbarnul, de penészpárnáskák rajta nem verődnek ki.

A szilvának ezen tömeges időelőtti pusztulását a *Monilia* nevű gomba okozza. Ez a gomba a leggyakoribb és a legkárosabb gyümölcspenésznünk, mely nemcsak a túlrett gyümölcs rothadását okozhatja, hanem a még éretlen szilvát a fán tönkre teszi. Az a sárgás-szürke penész ugyanis, mely a romlott szilván kiverődik, nem egyéb, mint a *Monilia* penész szaporodási telepeinél. A *Monilia* táplálkozó teste, az úgynevezett mycelium, a szilva belsejében, a húsában terül el s ott végtelen finom penészsálak gyanánt járja át a szilva sejtjeit; a szilva a külső felületén pedig szaporodására szolgáló finom poralakú sejtjeit, a konidiumokat hozza létre nagy tömegben. E finom poralakú sejtek, a konidiumok képezik a szilván észlelhető penészpárnáskákat. Ha ezeket megrázzuk, porzanak. E por a *Monilia* konidiumainak tömege, mely a mint ki van képződve, tova száll s más szilván megtelepedve, ott is pusztulást, rothadást és penészedést okoz. Tehát a szilván megjelenő penész átterjedhet penészes szilváról egészséges szilvára s ez az oka annak, hogy nedves időben oly tömegesen pusztul a szilva. Egy biharmeteyei gazdasági tudósítót az írta, hogy kerületében kosárszámra lehet a fák alatt a *Monilia*-penésztől elpusztult és lehullott szilvát össze szedni.

Egyebüzt is tapasztalták a *Monilia* penésznék ezt a nagyfokú kártételét a szilván. Esős nyarakban oly tömegesen lép fel, hogy a szilva, kivált a nagy húsos szilva, nagyobb része tönkre megy miatta.

De előfordul a *Monilia*-penész másféle gyümölcsön is, így nevezetesen az almán is okozhat tetemes kárt. A még éretlen alma összeaszik a monilia-penész folytán és ezen gombának szürke penészpárnáskáival megrakódik, úgy mint a szilva. Az összeaszott, mumifikált alma azután vagy lehull, vagy pedig, ami igen gyakori dolog, rajta marad a fán, sőt még télen át is csüngve marad a fán. Az alma ezen penész hatása folytán szívóssá, szárazzá és parászerűvé válik, nem puhul meg mint a többi penészek hatása folytán, hanem összeaszva mumifikálódik. Rendesen barnaszínű az ilyen alma s a rajta kiverődő penésztől cuk-

rosítottnak látszik. A szürke penészpárnáskák az almán is a monilia szaporodási sejtjeinek (konidiumjainak) dús telepeit képezik, melyek itt is könnyen porzanak, miáltal a penész tova terjedhet.

Van eset rá, hogy a monilia az almának egész termését is tönkre teszi. A kolozsvári gazdasági tanintézet kertészetében pl. évről-évre elpusztult egynéhány fának teljes termése, ott rothadt a fán még fejletlen korában. Leginkább két alfajta tűnt ki e tekintetben, nevezetesen az *orleansi renett* és az *Oberdieck renettje*. E két fajta fát ki kellett vágatni, mert a monilia minden évben elpusztította a termésüket.

Az almán a monilia még egy jellemző betegséget okoz, nevezetesen az almagyümölcs fekete rothadását. Az alma ugyanis koromfeketévé válik, eleinte merev, utóbb megráncosodik, összeszárad és ebben az állapotban éve-kig, összeszáradt pl. a pincében vagy a kamrában. Külsőjén nem látszik a penész, csak a göröcsővel való vizsgálatnál mutatható ki, hogy a monilia-penész finom szálai járják át, keresztül-kasul az alma húsát. Néha az ilyen alma horzsolásain kivirágzik a monilia-penész, mint szürkés-sárgás bársonyos penész. Ebben a bajban főleg a renettek szoktak szenvedni, kivált nedves esztendőekben. Ezen betegség igavíz lényegét csak a nyolcvanas évek óta ismerjük.

Előfordul a moniliapenész a barackfán is, ahol szintén tetemes kárt okozhat.

De legnevezetesebb a monilia kártétele a cseresznye és a meggyfán. Nevezett fákön virágzás idején és azt követőleg mutatkozik a betegség legszembetűnőbbben. Az egészségesnek látszó fa virágos ágai egyszerre csak barnulnak, pusztulnak és az ágak végei hosszú darabon elszáradnak, a rajtok ülő virágokkal, levelekkel és az apró gyümölcsökkel együtt. Az ilyen fa olyan, mintha lesült volna. A leggazdagabb egészséges ágak végső galyain a levelek barnulnak és elszáradva a fán maradnak. A virágok is mindenestől megbarnulnak, mintegy elperzselve ott maradnak az elszáradt ágon és a fiatal gyümölcs egynéhány nap alatt tömegesen elpusztul.

Ez a baj végzetes a cseresznye és meggyfákra nézve és már az egész országban észlelhető. Kecskemét vidékén, a hol azelőtt nagy jövedelmi forrás volt az üveggyógyászati és nagy kiviteli cikket képezett, egy néhány év óta a termés oly kis mértékre szállott alá, hogy sokan az üveggyógyászat kénytelenek voltak közönséges feketemeggyre visszaoltani, hogy mégis némi termést biztosítsanak maguknak. Pedig mostanában is szépen virágozik tavaszszal az üveggyógyász, kis meggy-gyümölcs óriási mennyiségben szokott képződni, de a mint a kis meggy a gombostűfejnyi nagyságot elérte, mind lehull s egy-egy fán alig marad meg 2—3 kilónyi meggy. Hasonlót észlelhetünk minálunk is, a mi cseresznye- és meggyfáink évről-évre pusztulnak a végső ágaknak virágostúl, levelestől együtt való el száradása által.

A baj oka után kutatva kiszűt, hogy ebben az esetben a monilia-penész oka a fák ezen betegségének.

Csak a kilencvenes évek óta tudjuk, hogy a monilia-penész a meggyfákat virágzás idején is megtámadhatja. Az éppen csak kifejlődött virág a monilia penész megtámadása folytán hirtelen elpusztul, megbarnulva elszárad és ebben az állapotban rajta marad az ágon. Utóbb szürke penész vonja be az elhalt virágokat. A monilia főleg esős időben behatol a virágba s onnan kezdve a kocsányon keresztül a vékony gallyba is behatol és azt

SÁRGA KRISTÓF fehérnemű és vászonraktárában Kolozsvárt, Deák-Ferenc-u. (Belközép) 3. sz.

A legnagyobb választékban és a legjutányosabb árban kaphatók:

Férfi, női és gyermek fehérneműk és harisnyák.

Különlegességek: dus választék minden kivitelű divatos férfi és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kezeslők- és finom zsebkendőkben.

Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműk pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Szőnyegek minden fajtában és minőségben, u. m.: szalonn-, fali-, futó-, ágyelibe-, és pamlagszőnyegek továbbá valódi **Linoleum** minden szélesség és nagyságban.

Amerikai önműködő ablak-függönyök (roletták) minden nagyságban kaphatók!

Valódi kősmárki londaasztal mű 25% gyári áron alól kapható.

is megöli. A virág felől a fiatal ágakba is behatol a moniliapenész és hosszabb vagy rövidebb darabját az ágnak átjárva, azt a rajta lévő fiatal levelekkel együtt megöli. Az ekként elszáradt ágon sokszor cseppekben kiválik a mézga, mely mintegy jelzi külsőleg is a betegség terjedésének fokát. Miután a monilia-penész tovább és tovább terjed, azért egészséges és már elnyilott virágokat is megtámad és a fejlődő kis gyümölcsöt is tönkre teszi. Ilyenkor a meggyfa koronája már a nyár elején, tele van elszáradt részletekkel, olyan a külseje, mintha erős dér perzselte volna le koronájának nagy részét.

(Vége következik.)

Páter Béla.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Háztartás.

A gomba eltevéséről.

Nem sokára itt lesz az idő, mikor özönével jelennek meg a gombák. A legtöbb ember nagyon szereti ezt a finom ízű, kellemes ételt s mily segítség az a háziasszonynak, ha télen is gazdagíthatja vele ételjét.

Száritott gombák. A gombák tisztításánál különösen tekintettel kell lenni az egészségre. Még a jó gombáknak ismert fajknál is az öregeket, rohadtakat, vagy vizenyős puhákat, valamint melyeknek szennyes színű húsa, vagy rossz szaga van és hosszas eső alatt nőttek, ki kell válogatni. A gombákat hamar el kell használni, a férgeseket és megkezdett részeket ki vágni, a nagyobbaknak héjját lekaparni és a kalap alsó részén lévő szakált eltávolítani. Azután mosás nélkül levelesre lesz vágva és szitára vagy üveglapra rakva és a napsugár és levegő által megszáritva. Borús napokon a szitát a meleg kemence tetejére tegyük, vagy papíra rakva a kihült sütőbe. Kisebb fajknál a nélkül, hogy összevágánánk, tüvel felfűzzük cérnára és így száritjuk. Minden esetre teljesen ki kell száritva lenni, mikor befőttes üvegekbe rakva, jól bekötözve, száraz helyen vagy kályha mellett elteszik, mert hideg éléskamrában megint megnedvednek. A szarvasgomba, lapokra vagy kockára vágva és száritva üvegekbe tétetik.

Gombák ecetben. Nagyon kicsinyeket egészben hagyjuk, csak alsó földes részét vágjuk le. Kicsit nagyobbaknál, melyeknél azonban szintén nem szabad a szakálnak kifejlődve lenni, a kalapot leválasztjuk. Foltos helyeket ki kell vágni. A csiperkénél a héjját is le kell húzni. A gombát hideg vízben megmossuk, néhány percig erősen sós vízben forni hagyjuk (mialatt a gombák héjja megzöldül) és szitán le hagyjuk csöpögni. Ezalatt borecetet borsal, babérlevéllel, szegfűszeggel forralunk és egyszer felhagyjuk ebben a gombákat buzogni. Ha kihült ecettel és fűszerrel befőttes üvegekbe tesszük. Néhány nap múlva a felületét újjnyi vastagon olajjal fedik és bekötözik. Hidegen kitűnő hús mellé.

Gőzben főzve. Kis hibátlan csiperkéknak vagy gombáknak levágjuk a szárát és mindjárt vízbe rakjuk. Ha mind meg van tisztítva ily módon, úgy sok vajban citromlében só és kevés vízben felhagyjuk néha buzogni és levéllel együtt kis befőttes üvegekbe rakjuk, bekötözzük és gőzben egy óráig főzzük. Annyi legyen a zsiradék, hogy kihülve újjnyi vastagon borítsa be.

Zsirral. Kis csiperkéket párolunk, úgy mint fenn, de víz nélkül, addig míg puhák lesznek. Kis üvegekbe rakjuk, de nem egészen tele. Másnap még zsirt teszünk rá, hogy a gombákat két újjnyira fedje és ha ez is megkeményedett, kisújjnyi réteg sőt hintünk rá. Ezután bekötözzük az üvegeket.

Csiperke esszencia. Össze vágunk teljesen kifejtett és tisztított csiperkét, 1 kilogrammhoz 1 deka só és két citrom levét adjuk s botakarva 10 percig pároljuk. Ezután egy liter erős húsleves öntünk hozzá, negyed óráig

főzzük, szalvétán átszűrjük a levét és bepecsételt üvegekbe elrakjuk.

Szarvasgomba kocsonyával. Kis kefével tisztított nagy gombákat átszáritjuk langyos sütőben tíz percig. Ha kihült pléhdozokba tegyük és kocsonyával (marhahús és borjúlábakból) melyet csak keveset sózunk és fűszerezünk töltsük majdnem tele. Ha jól bevaunak forrasztva a dobozok egy órát főzzük gőzben, a vízben teljesen kihagyjuk hűlni és letörülgetve hideg helyen állni. Ily módon könnyű a szállítása és egész évben frissen és jóízűen elállnak. Ha kivesszük belőle megolvastunk egy kis kocsonyát, befedjük vele a többi és ha megfagyott, olvasztott zsirt teszünk még hozzá.

— r — y.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délután a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Kitüntetés.** A földmivelésügyi minisztériumnak egyik nagyképzetségű, magas állású főhivatalnokát, jutalmazta meg a királyi kegy közérdekű működéséért. **Géresi Balogh Vilmos** földmivelésügyi ministeriumi ministeri tanácsosnak, „buzgó és kitűnő szolgálata elismeréséül“ a *Lipót-rend lovagkeresztjét* adományozta a király. Kiváló érdem szép előismerése ez a kitüntetés.

— **Sertésapaállatok kiosztása.** A segevári állattenyésztési felügyelőnek a földm. ministerhez intézett jelentése szerint *Mangalica* kiosztatott Nagy-Küküllőmegyében 23 drb 1944 K. beszerzési áron. Kis-Küküllőmegyében 8 drb 696 K. beszerzési áron. Háromszék megyében 5 drb 390 K. beszerzési áron. Udvarhely megyében 7 drb 630 K. beszerzési áron. Csikmegyében 12 drb 1080 K. beszerzési áron. *Báznai* kiosztatott Nagy-Küküllőmegyében 11 drb 910 K. beszerzési áron. Kis-Küküllőmegyében 6 drb 436 K. beszerzési áron. A mangalica kanok a mezőhegyesi és fogarasi ménesbirtokon kívül dr. Béli László réteni, Kolozsváry János gogáni, dr. A. Kuty János bethlenszentmiklósi tenyésztéséből szereztettek be. A báznai kanokat pedig legtöbbszörre kisgazdáktól vásárolták. A báznai sertés, mely a kilencvenes években meglehetősen állandóságra és egyöntetőségre vergődött, hanyatlófélben van. A székegy vidéken kizárólag a mangalica sertésfaj képezi a köztenyésztés tárgyát.

— **A borügynökök megrendszabályozása.** Több hírlapi közlés szerint, a földmivelésügyi ministeriumban törvénytervezetet dolgoztak ki, melynek célja, hogy a borügynökök működését szabályozza és korlátozza, hogy azok az eladótól nagyobb jutalékot ne szedjenek, mint a mennyit az alkotandó törvény biztosít. A minister intézkedését fölpanaszolt visszaélések tették szükségessé, amennyiben egyes borügynökök a bortermelők szomorú helyzetét kihasználva, a mikor azoknak boraira vevőt találnak, a szokásos 50 filléryi jutalék helyett hektoliterenkint 2 koronát is követelnek.

— **Selyemtenyésztési előadás Zsibón.** Az orsz. selyemtenyésztési felügyelőség Szilágy megyében szerte megakarja honosítani a selyemtenyésztést, a szegényebb néposztályra nézve valóban áldásos eme gazdasági ágat. Ezelőtt két évvel Zsibón tett kísérlet reményen felül bevált. Ez évben is szép reményekkel indult a tenyésztés s oly nagy az érdeklődés és annyi tenyésztő jelentkezett már is, hogy sokat el kell ítasítani, mert nincs elég eperlomb. Az orsz. felügyelőség, hogy kioktassa a tenyésztőket a helyes kezelésre s hogy minél szélesebb körben megismertesse és megközelítse a selyemtenyésztést, vetített képekkel kísért előadásokat rendeztet. Egy ilyen előadás volt Zsibón f. hó 10 én. Maga azelőtt adás

úgy a magyarázat, mint a kép bemutatás — melyek között nemcsak a hazai, hanem az olasz és japáni tenyésztés s azoknak minden fázisa is be volt mutatva szakszerű magyarázata kíséretében — igen érdekes volt, ami az előadó *Szedressy Béla* selyemtenyésztési felügyelő érdeme. A szegszárdi felügyelőség rendeletére Zsibón és környékén 4000 eperfát ültettek el az utak mellé, ezek 3 év múlva lomboshatók lesznek. Ugyancsak Zsibón egy öt holdas területű faiskolát állított a felügyelőség, ahol csak eper-csemete van, ebből fogják majd az utak menetét folytatólag tovább befásítani.

— **Lefoglalható-e a vetőmag?** Érdekes kérdésben hozott határozatot — írja a sz. dobokai g. e. Értesítője — egyik erdélyi vármegye közigazgatási bizottsága. A törvény kiveszi a zálogolás alól a szeptember és október hónapokban történő foglalásoknál a vetőmagot. Történt azonban, hogy egy kése-delmező adózó ellen augusztusban foganatosítottak adóvégrehajtást, amikor is a vetőmagnak való gabonát is lefoglalták. A félpanasza folytán az ügy a közigazgatási bizottság elé kerülve, itt a pénzügyigazgató azt az álláspontot foglalta el, hogy a törvény szavai szerint csak a szeptember és október hónapokban teljesített végrehajtásoknál nem szabad a vetőmagot lefoglalni, más hónapokban azonban szabad. Ennek ellenében a bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a törvény szelleme a vetőmagot általában akarta a foglalás alól kivonni s azt semmikor sem lehet zár alá venni.

— **Gőzeke a Szamos völgyén.** *Korniss* Viktor gr. szt.-benedeki birtokának a dési határ és Szamos között elterülő 50—60 holdas téri tábláját május 5—7 közötti napokon gőzeke hasogatta, mely újdonság szemléletére különösen Désről sokan kirándultak. Az önérejből is járti tudó két mozdony által drót kötelén ide s tova vont 5—6 eke test ez alkalommal csak kevéssel szánt mélyebben a megszokottnál, hasznos volta és ereje azonban csak ősszel érvényesül igazán, a midőn a még ki nem szántott szűz földet hoz fel a mély barázdából, melyet a tél fagyja megporhanyit és megtermékenyít. A gőzeke mostani tavaszi munkája a kevés őszi szántás miatt, ez évben túlterhelt jármos erő kimélése érdekében történik.

— **Idei tenyészállatkiállításunkról** és az *E. G. E. gyapjuértékesítési akciójáról* lapunk következő számában hozunk részletes ismertetést.

— **„Baromfitenyésztés“** cím alatt Hreblayné Dedinszky Adél szerkesztésében új heti képes folyóirat indult meg. E lap — melynek munkatársai hazánk legelőkelőbb gazdasági írói — felöleli a gazdasági- és sport-baromfi, a galamb- és éneklőmadár- és a házinyúl-tenyésztési ágazatokat. Az első 2 szám igen változatos és értékes tartalommal jelent meg. Ára a folyó évre 6 korona. Megrendelhető a Baromfitenyésztés kiadóhivatalában Budapest, VII. kerület Csömöri-út 5. Ajánljuk olvasóink figyelmébe.

— **Gazdász-majális.** A *kolozsvári m. kir. gazdasági tanintézet hallgatósa*ga, segélyegylete s zászlóalapja javára 1903. május 23-án a sétatéri kioszkban tartja meg a szokott majálisát. A mulatság védnökei: gróf Béli Ákos, báró Bánffy Albert, dr. Haller Károly, Lészay Ferenc, gr. Teleki László, azonkívül a rendezőség felkérte a környékbeli gazdákat, a tanári kart s az Erd. Gazd. Egylet tisztikarát is diszrendezőül. A diszrendezés elnöke dr. Szentkirályi Ákos s a diszrendezők a következők: dr. Baintner Ferenc, Cséser Lajos, Éber Ernő, Fülöp Ede, Göllner János, Hoffmann Ferenc, Jakab László, Kertész György, Marossy Kázmér, Maróthy Ferenc, Michl Ignác, Obitz László, Nagy Dezső, Nagy Sándor, Páter Béla, Raáb Kálmán, Réti János, Ritter Gusztáv, Szabó Döme, Szász Ferenc, Szász István, Szecsey István, Székely Gábor, Tokaji László, Vajna István, Varga Kálmán, Veress Béla. A rendező-bizottság elnöke dr. Seyfried Károly, az ifjuság lelkes vezetője.

Mennyi sört isznak a nemzetfiak?

Egy német statisztikából olvassuk, hogy évente megiszik: a hajor 283 liter sört, a salzburgi 224, a württembergi 229, a belga 208, a cseh 148, az angol 144, a felső-osztrák 137, az alsó-osztrák 119, a badeni 102, a porosz 87, a morva 85, a dánus 79, a svájci 69, a stájer 67, a slezák 65, a krajnai 58, a svéd 56 liter sört. Félhektónál kevesebb a *borivó úri* népekre így francia (27), spanyol (4), olasz (0.5), görög (4), magyar (6) esik átlag egy emberre. A *pálinkavivó* népek szintén kevesebb sört fogyasztanak: így az orosz 5, Balkán-államok 1—3 literet, de legszegényebb a török 0.2 liter sörfogyasztásával. Az egész világon 38 517 sörgyár van, ezekben 259,946,165 hl. sört főznek, melyért összesen 1.093,198.457 korona söradó folyik be. A fenti sörmennyiséghez felhasználának 75.593,368 q. malátát és 1.052,755 q. komlót.

— **Sertésorbánc malacoknál.** A Berliner Thierärztliche Wochenschrift érdekes dolgokat közöl a malacoknál előforduló orbáncról. Egy sertésorbáncos hulla boncolása alkalmával szemölcsös gyulladást állapítottak meg a szív kéthegyű és az aorta félholdalaku billentyűinek megfelelően. Ezen utóbbi helyen az elváltozás oly nagy foku volt, hogy csak egy kis részlet maradt szabadon a vér áthatolására. A boncolt sertés 16 hetes volt és a betegség tartama nyolc hetet tett ki.

— **Látványosság** a maga nemében ily időtáiban Nagel Adolf zsák és ponyva raktára, hol 300.000 használt zsák s 3—4000 ponyva van raktáron felhalmozva, várva az jdot, hogy azt gazdáinknak a nyári időre kölcsönbe adják. Nagel Adolf Ausztria-Magyarország legelső és legrégebbi cége ezen a téren, melyet 1872-ben alapított a cég jelenlegi tulajdonosa s tolytat azóta kintarsal gazdáink legnagyobb meglepedésére. Néhány év óta a cég forgalma még nagyobb lendületet vett, mióta fia is hathatósan közreműködik az üzlet fejlesztésében Nagel Adolf érdemeit többször el is ismerték, mit bizonyít a számos elismerő levél és kitüntetés. Legutóbb a szegedi és pozsonyi mezőgazdasági országos kiállításokon szállított kölcsönponyvákat a kiállítási igazgatóság teljes meglepedésére, miért is érdemei elismerésül mindkét kiállításon *diszoklevéllel* tüntették ki. A gazda közönség tehát teljes bizalommal fordulhat ezen céghez, (V., Arany János-u. 12.) mert eleve is biztosítva van a pontos, lelkiismeretes kiszolgálásról a legkedvezőbb feltételek mellett.

— **A szerencse-kerék és a szerencse-szekér.** Az öreg Faludy Ferenc csak Fortuna hintóját ismerte és szépen megénekelte, hogy benne mindenki okosan üljön és úgy forgassa tengelyét, hogy ki ne düljön. A szerencse-keréket aligha ismerte, mert akkor arról bizonyára dicsőhymuszokat zengedezett volna a költő. Hogy is ne, midőn a szerencse-kerékből jut el az emberhez a legkézzelfoghatóbb szerencse: a főnyeremény! Csak kormányoznunk kell a saját elhatározásunkat és oda irányítani, hogy sorsjegyet vásároljunk. És pedig osztálysorsjegyet. Mert ezzel legkönnyebben juthat el hozzánk az igazi szerencse. Azután okosan kell kintartanunk a már birtokunkba jutott szám mellett, mert Fortuna asszony nemcsak megbecsüli, hanem fényesen is jutalmazza állandó hűségünket. Ez a módja annak, hogy a szerencse-kerékből Fortuna asszony fogatán jusson el hozzánk a főnyeremény. A legutóbbi 600.000 koronás főnyereményt is így nyerte 4 szerencsés család a Török A és Társa bankházában (Budapest, főútle: VI., Teréz-körút 46.; fiókok: Váci-körút 4., Múzeum-körút 11.,

Erzsébet-körút 54.), vásárolt 75080 számú sorsjeggyel, ennél fogva ajánlatos, hogy a sorsjegyvásárló közönség a szerencsés és megbízható Török-cégnél szerezzék be sorsjegyeit, mert ez a bankház vevőinek minden irányban teljes biztonságot nyújt, tekintettel arra, hogy a legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban.

— **Jogi Tanácsadó (Önügyvéd) Most jelent meg!** Írták: Dr. Braun Fülöp ügyvéd és Ligeti I. Imre szerkesztő. Tartalmaz minden jogi tudnivalót, törvényeket, miniszteri rendeleteket, melyekre a gyakorlati életben szükség van. Adó, üzleti, peres, katonai ügyek, házassági törvény, építő iparosok képesítő vizsgájára vonatkozó tudnivalók stb., sőt még a f. év márciusban szentesített új kivándorlási és útlevéltörvény is benne van. Ára fűzve 4 korona, kemény kötésben aranynyomással 5 korona. *Kapható és megrendelhető Ligeti I. Imre Bpest, József körút 19.* Legcélzerűbb a könyvet póstaútványon a pénz előzetes beküldése mellett rendelni, mert az utánvételes rendelés külön költséggel jár, míg ellenben a pénz előzetes beküldése esetén a könyv bérmentve küldetik meg. 1098.

— **Bessemer festék (védjegy üllő) — tartós vasmáz.** Gazdasági üzemekben évek óta használják oly vastagréteg befestésére, a melyeket az elrozsdásodástól megóvni óhajtják, a Bessemer-festéket (védjegy üllő), mely az ólompirt valamint az olejfestékmázolatot minden tekintetben fölülmúlja. A Bessemer-festék ezen jó hírneve azáltal nyer igazolást, hogy nagy ellenálló képessége mellett légköri és vegyi behatással szemben, jelentékeny ruganyossággal és fedőképességgel bír, és hogy miniumalpozás a Bessemer-festék alkalmazásánál mindig megakadályozható. Vasszerkezetek, vastetők, gerendák, oszlopok, rácsok, mezőgazdasági gépek, nem kevésbé azonban valamennyi a szabadon levő tárgyak részére Bessemer-festékünk (védjegy üllő) mint legtartósabb mázolat ajánlható. Azt hisszük, hogy ezen Lutz Ede és Társa pozsonyi festékgyárosok által gyártott festék, uradalmak, gazdaságok földbirtokosok körében teljes érdeklődésre fog találni. (1036. III.)

A legizlésebb fényképek és nagytások
készülnek **Ferenc és Társa** műtermében
Kolozsvár, Wesselényi-Miklós-u. 15. sz. alatt
Jutányos árak, pontos kiszolgálás. 1103.

A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljuk
CZINK JÓZSEF műruhafestő
és vegyészeti tisztító intézetét Kolozsvárt,
Wesselényi Miklós-utca 25. szám alatt,
1114. Műhely: Dézma-u. 5. sz.
Fióközllet: Bánffy-Hunyadon.
Festésre és tisztításra elvállal mindenmemű
foltosodott vagy színehagyott
női-, férfi- és gyermek-ruhákat,
szőnyegeket, butor-szöveteket, függönyöket, kesztyűket és bármilyen
diszszel ellátott tárgyakat, melyek egészben lesznek festve és tisztítva
felelősség és a legolcsóbb árak mellett. Sürgős esetben a ruhák 24 óra
alatt készülnek. — Postai megbízásokat gyorsan és pontosan eszközöl.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt
(Korbuly-ház) olcsó jelzálog és váltókölcsonöket nyújt és
BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.
(1004.)

Jámbor Mihály
magán
Tánc- és Vívóterme
Sétater-utca 10. sz.
Jámbor Mihály Kolozsvár elsőrendű táncmestere május 1-től október 1-ig meghívásra uri házakhoz vidékre is elmegy tanítani. Levélbeni tudakozódásra azonnal válaszol. 1104

A „SZT. ANNA“ Malátakészítmények és italok a legjobbak.

1129

Szt. Anna Malátacakes

minden egyéb liszt hozzáadása nélkül 78—80% maláta kivonatot tartalmazó malátából készül. A legjobb és legizletesebb

● **tea- és tápsütemény** ●
felnőttek és gyermekeknek, egészségesek és betegeknek. 1 nagy doboz 2 korona, 1 kis doboz 50 fillér. — — — — —

Szt. Anna Maláta-Likör

a legjobb és legegészségesebb üdítő ital. kellemes ízű és zamatu, tiszta, festetlen ital. A *likörök királya*. 1 palack 2.30 kor.

Szt. Anna Malátakeserű

kitünő ízű és hatású, kiváló gyomor-erősítő, étkezés előtt 1—2 pohárral az étvágyat gerjeszti és az emésztést elősegíti. 1 palack 2.30 korona. — — — — —

A Szt. Anna malátakészítményeket elsőrangú orvosi tekintélyek ajánlják.

Kizárólagosan gyártja:

a Szt. Anna Malátakészítmény Vállalat Kis-Velenczén.

Magyar Jelzálog-Hitelbank

Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)

Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Zálogvevőkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4.95 százalékn,

nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5.25 százaléknévi évi részletfizetés mellett és

magasabb leszámítási árfolyam mellett 4½%-os zálogvevőkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5.35 százalékn és nagyobb városokban fekvő

házakra 42½ évi törlesztéssel 5.65%-os évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az Erdélyi Gazdasági Egylet

bizalmi férfiai adnak véleményét. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereséymkötvények

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

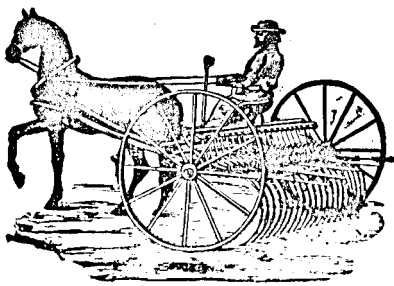
Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

KÜHNE E. hazánk legrégebbi **MOSONBAN**
gazdasági gépgyárában

Alakult 1856-ban. elismert gondos kivitelben kaphatók: Alakult 1856-ban.

czukorrépa-, kukorica- és burgonya-míveléshez

legalkalmasabb és legújabb szerkezetű

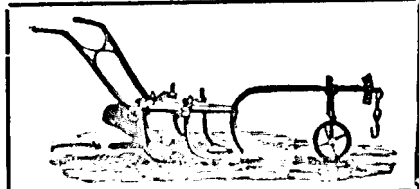
kézi, egy és többsoros fogatos kapálóeszközök és töltögetők.

LÓGEREBLYÉK különféle szerkezetben. — FŰKASZÁLÓ és ARATÓGÉPEK lényegesen leszállított árban. 1099

Bevált hirneves „**MOSONI DRILL**“ tolokerekes sorvetőgépek,
kézi- és járgányos cséplőgépek; különféle szerkezetű egy és többvasu ekék, szántóföld- és rétboro-
nák, mindennemű talajművelő-eszközök dús választékban.

Főraktár: **BUDAPEST, VI. ker., Váci-körút 57/a sz.**

Erdély-észli biz. képviselő: az „Erdélyi Kereskedelmi Társaság“nál (Kolozsvár, Petőfi-u. 7.)

Személyszállító vonatok indulási ideje május 1-től.

A vonatok indulási ideje közép-európai idő szerint van megállapítva. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve.

Kolozsvárról indul:

1113

Budapest felé:

515 sz. szem. v.	511 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	545 sz. Tr. sz. sz.	507 sz. szem. v.	501 sz. gyors v.
318	1259	713	140	617	1110

Deés felé:

2 sz. szem. v.	14 sz. vegy. v.
725	480

Brassó felé:

502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	512 sz. sz. sz. t. v.	506 sz. szem. v.	516 sz. vegy. v.
611	830	452	854	1051

Brassóból indul:

Predeal felé:

530 sz. szem. v.	592 sz. sz. sz. t. v.	502 sz. gyors v.	582 sz. vegy. v.
355	655	219	1140

Budapest felé:

507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	505 sz. szem. v.	603 sz. gyors v.
520	245	813	645

K. Vásárhely felé:

7802 sz. szem. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
519	850	315

Zernest felé:

7711 sz. vegy. v.	7717 sz. vegy. v.	7715 sz. vegy. v.
835	330	928

Tövisről indul:

Maros-Ludasról ind.

Brassó felé:

506 sz. szem. v.	502 sz. gyors v.	508 sz. vegy. v.	604 sz. gyors v.
1224	837	148	510

Kolozsvár felé:

515 sz. szem. v.	505 sz. szem. v.	507 sz. vegy. v.	501 sz. gyors v.	511 sz. szem. v.
1253	338	205	812	900

Araú felé:

605 sz. szem. v.	607 sz. szem. v.	601 sz. gyors v.	625 sz. vegy. v.	623 sz. vegy. v.
343	200	333	855	811

Beszterce felé:

7112 sz. vegy. v.	7164 sz. sz. sz. t. v.
400	906

Kis-Kapusról indul:

Nagy-Szeben felé:

7302 sz. szem. v.	7364 sz. sz. sz. t. v.	7304 sz. szem. v.	7312 sz. vegy. v.
225	443	1114	710

Nagy-szebenből indul:

Kis-Kapus felé:

7311 sz. vegy. v.	7363 sz. sz. sz. t. v.	7301 sz. szem. v.	7303 sz. szem. v.	7313 sz. vegy. v.
741	105	440	1030	300

Brassóból indul:

Sepsi-Szent-György felé:

7802 sz. vegy. v.	7812 sz. vegy. v.	7804 sz. szem. v.
519	850	315

Segesvárról indul:

Sz. Újvárhely felé:

7612 sz. vegy. v.	7614 sz. vegy. v.
322	1034

A 7363. és 7364. sz. vonatok csak kedden és pénteken közlekednek. — A 7164. sz. vonat csak hétfőn és csütörtökön szem. száll. közlekedik.

Maros-Vásárhelyről indul:

S.-Szt.-Györgyről

Nagy-Szebenből

Kocsárd felé:

7001 sz. szem. v.	7005 sz. szem. v.	7003 sz. szem. v.	7011 sz. vegy. v.
530	1225	543	935

Szász-Régen felé

7014 sz. vegy. v.	7016 sz. vegy. v.	7018 sz. vegy. v.
515	1042	545

Brassó felé:

7801 sz. szem. v.	7803 sz. szem. v.	7811 sz. vegy. v.
703	1231	506

Csik-Szereda felé:

7912 sz. vegy. v.	7914 sz. vegy. v.	7916 sz. vegy. v.
710	1105	457

Fogaras felé:

9722 sz. vegy. v.	9724 sz. vegy. v.
433	200

Ganz és Társa vasöntő és gépgyár részvénytársaság

LEOBERSDORF. BUDAPEST. RATIBOR.

Városi üzlet Budapest, Ferencziek tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat-, zsákfelvonókat-, detacheurök- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregöntvényt.

Bánki rendszerű benzin és petroleum motorokat és locomobilokat.

1017

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 nagy díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve

Háztulajdonosok figyelmébe!

Kolozsvárt 1897 óta fennálló

Bádogos műhelyemre

felhívom a háztulajdonosok és építető urak b. figyeimét, miszerint készítek:

- 1 m. fedél befedést 18. sz. vasbádogból kétszer festve 2 k. 34 f.
- 1 m. fedél befedést 20. sz. vasbádogból kétszer festve 2 k. 20 f.
- 1 folyó méter függő csatornát 18. sz. vasbádogból 1 k. 40 f.
- 1 m. fedél festést — k. 16 f.
- 1 darab fedél ablak 5 k. — f.

Minden e szakmába vágó javításokat olcsón készítek; munkámért 2 évi jótállást vállalok.

Kiváló tisztelettel

KOLOZSVÁRT,
Dézsmá-utca 3.

1137.

Weisz József,
bádogos.

Vászon

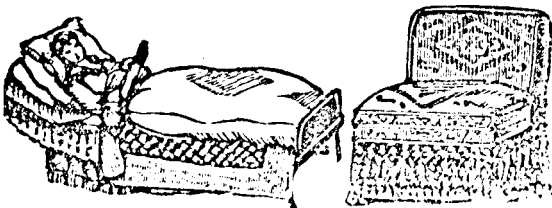
és sifonemű! A nagyvevő közönség csakis a különböző helyekről beérkezett minták cél-szerű összehasonlítása után bírálhatja meg a legbiztosabban, hogy hol és mily előnyös árak mellett szerezheti be az árukat. Ennek

szemellett tartásával továbbá szolid üzletelveim és előnyös összeköttetésem alapján az ország összes konkurenczával a versenyt felveszem. Mindezeknek a legalaposabb bizonyítására hajlandó vagyok dús raktárból bárkinek tervszerű árjegyzéket, valamint

gyolcs, sifon és vászon mintákat ingyen és bérmentve beküldeni, (a minták megtarthatók). A meg-nem felelő árúkat a kifizetett összeget 14 napon belül minden levonás nélkül visszaadom, vagy visszaküldöm. Hoffmann Géza Lengyel-tóti. Somogyvárm. 1142

A világhírű SCHÖBERL-ágy.

Magyar szabadalom 3011. szám.

Éjjeli ágy.

Nappal 1 szék.

Minden háztartásban elegáns kis kanapé gyanánt szolgál és egy kézmozdulattal a legtökéletesebb ruganyos matrácóságyra változtatható át a legnehezebb és legnagyobb személyek számára is, ennél fogva minden jobb családnál kedvelt, sőt nélkülözhetetlen 23 év óta sok ezer van használatban, mert a jó fekvés a szabad lélekzést előmozdítja.

A Schöberl-ágy ára a kivitelt szerint 26, 36 frt és feljebb. Szétküldés a világ Schöberl Róbert udvari szállító, minden részébe cs. és kir. szab. gyára által BUDAPESTEN, Haris-bazár. Árjegyzék kivanatra.

Óvjuk a t. c. közönséget Schöberl-ágyunk értéktelen utánzásaitól. 1134

Motor-benzint

minden fajtyában és mindennemű motorhoz alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ. brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők. Benzin adómentességére vonatkozó eljárást illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott készségeggel megadatik. 1032.

Eladó fajbaromfi és tojás!

Emdeni gunárok darabja 12 kor.
 Bronzpulyka-kakasok „ 10 „
 Pekingi kacskák „ 6 „

Tojás.

Emdeni lud tojás drbja 100 fill.
 Bronzpulykatojás „ 80 „
 Pekingi kacsa tojás „ 40 „
 Plymouth tyuk tojás „ 20 „
 Langshan tyuk tojás „ 20 „
 Erdélyi fehér kopasznyaku tyuk tojás drbja 20 fillér.

Beszerezhető az **Uradalmi Intézőség**nél Kendi-Lónán. 1079.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület
 ugyanis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

Alakult 1900. erkölcsi támogatásával. Alakult 1900. Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával 400.000— K.
 Alapítványok 1268.120— „
 Tartalékok 190.400'30 „

Összesen 1,858.520'30 K.
 Első évi felesleg 90.349— K.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére különféle módozatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díj-arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kapta c.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványon és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál

1013

az igazgatóság.

„Kristály”

gőzmosó intézet Kolozsvárt,

a vasúti indóház átellenében.

Telefon szám 500.

A mai kor legújabb gépeivel felszerelve, gőz- és villanyerőre berendezve, **mos, vasal** női és férfi fehérneműeket **gyorsan**, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna.

Vidéki megbízások legpontosabban esz- közöltetnek.

Felvételi helyek: **Kolozsvárt Laskai Ferencz és fia, Kossuth L.-u 7.**

Vidéken: Maros-Vásárhelyt Volster Kál- mán, Gyulafehérvárt Weisz Dezső és társa utóda, Deésen Papp Jenő, Ludason Altmán Jakab, Zilahon Gerő Antal és Társa, Beszter- czén Tabovics Sámuel, Dáván Szöcs József kereskedők. 1107

Fehér Miklós gépgyár részvény - társaság

Budapest, V. ker., Külső Váci-út 80. szám. 1076.

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült mezőgazdasági gépeket, továbbá saját gyártmányu különböző gazdasági gépeit!

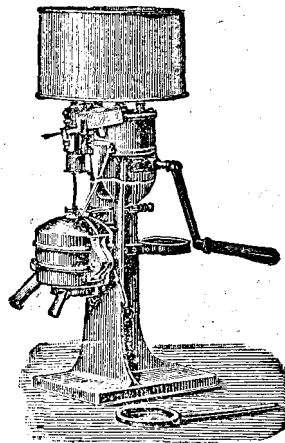
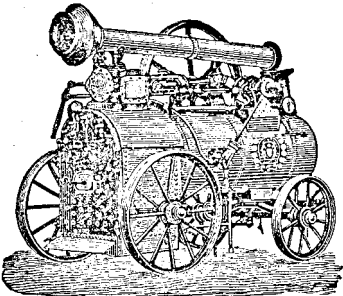
Csere üzletek köttetnek!

Használt és javított lokomobilok és gőzcséplő gépekben az ország legnagyobb raktára.

TEJFOLÓZÓ GÉPEK és teljes tejgazdasági berendezések.

Szakszerű fölvilágosítás és árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Erdélyi összes vármegyékben cégünket **Wessel Leó** képviseli, Kolozsvárt, New-York szálló.

Gyár: Jókai-utca 4. szám Kolozsvár.
 Raktár: Mátyás király-tér 5.

Deutsch Miksa

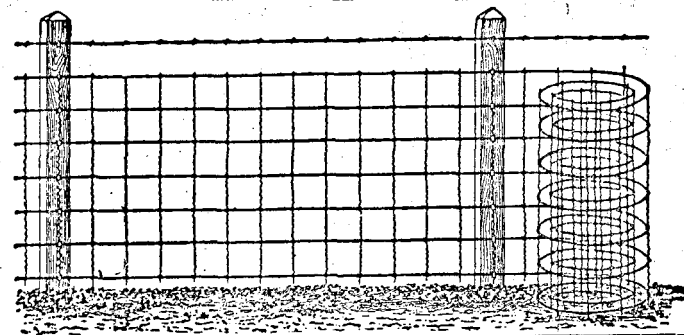
alsó erdélyrészi sebészeti műszerek, kötsze- rek, látszerek, testegyenítő gépek gyára, motor erőre berendezve.

A m. kir. Ferencz József tudomány egyetemi klinikák a „Karolina” orsz. kórház és az ezzel kapcsolatos Ideg- és Elmegyógyászati intézet, valamint a „Veres-kereszt” stb. vidéki kórház szállítója.

A hol járó, testegyenítő gépek, fűzők, Hessing módszer szerint, mű és végtagok és más e szakmá- ba vágó gépek készül- nek, javítás, köszörülés **nikkelezés** gyorsan, ju- nyosan és kifogástalanul eszközöltetik.

Ujjonnan berendezett üzletében és raktárában villanygépek, irrigateurok, első minőségű Párizsi lát- szerek, szemüvegek és távcsövek, Szolingeri zsch- kések és ollók, borotvák. angol s franciaia köldök, has- és sérvkötők, gummi harisnyák, Dianna övök hőmérők stb. dús választékot tart jutányos árban. 1102.

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSEK.

mint a legcélszerűbb és legolcsóbb kerítési anyagot, mely előnyénél fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykerítést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkívül fontos italalmány előnyei: Olcsóság: 1 m. magasságu tekercsekben a következő áron kapható: 1037.

Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni):

Körülbelül 5 centiméter lyukbősséggel:

Sodronyvastagság: 1'2 1'4 1'6 1'8 2'00 mméter
 Ár méterenkint 40 45 55 60 65 fillér.

Czélcszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskék, tehát az átmaszást megnehezíti. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronykötelek — a kerítés hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztirányban pedig hullámosak, a szálak összecusúsása ki van zárva.

Könnyű kezelés: Kézvel meghuzva, egyszerűen a faduczokhoz szegőző horganyozott kettős szeggekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszesége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét föl- erősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. Feszítő sodro-

Körülbelül 3 x 5 centiméter hosszukás lyukbősséggel:

Sodronyvastagság: 1'2 1'4 1'6 1'8 2'00 mméter
 Ár méterenkint 50 60 70 80 95 fillér.

nyok, csavarok stb. alkalmazása fölülsleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony méterenkinti ára 6 fillér.
Számos elismerő levél áll rendelkezésre.
 Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat mindenféle czélokra; csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat vaskeretes sodronyfonat és kovácsolt vasból. Föld- és kavicsrostákat, magtár-ablakrostélyokat, ökr- szájkosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyózó rostákat, borszűrőket, cséplő- gépekbe való gabonaosztályozó-hengereket stb.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás!

HAIDEKKER SÁNDOR

fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-út 48. sz.

Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott

Hungária sodronyfonatát,

HUBERT J. E.

pezsgőbor-pinczéi

POZSONY.

Különlegességi jegy:

CENTRY-CLUB a budapesti orsz. kaszinó pezsgője.

Kapható minden jobb vendéglőben és kávéházban.

1069.

Simkovits Dániel

koosikészítő **KOLOZSVÁRTT,**

Radák-utca 4. szám alatt.

Ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe.

**Szilárd, csinos és jutányos
K O C S I készítményeit.**

Javitások és újítások gyorsan és
olcsón vállaltatnak. 1112.

**JEGYZÉKE az
55,000 nyereménynek.**
Legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben:
1.000,000 korona.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
5 " "	30000
3 " "	25000
6 " "	20000
6 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
503 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40

55,000 nyer. és jut. kor. összegben **14.459,000**

**Kiváló szerencse
TÖRÖK-nél.**

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydúsabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy 55,000

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennyégy millió 459,000 koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály eredeti sorsjegyeinek tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad (1/8) frt	— 75	vagyis	1.50	korona
egy negyed (1/4) "	1.50	"	3.—	"
egy fél (1/2) "	3.—	"	6.—	"
egy egész (1) "	6.—	"	12.—	"

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

17. évi május hó 22-ig

mely napon a huzás megkezdődik, bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Társa

bankháza

BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:

FŐÜZLET: VI., Teréz-körut 46/a.

FIÓKOK: 1. Váci-körut 4.

2. Múzeum-körut 11.

3. Erzsébet-körut 54.

1086.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { utánvételezni kérem postautalvánnyal küldöm mellékelem bankjegyekben (bélyegekből) } A nem tetsző töröndő.

Pontos cím:

Tauffer Dezső

Vaskereskedése **Kolozsvárt,**

Takarékpénztár épület **Mátyás király-tér 8.** New-York szálloda átellenében.

Távbeszélő 181 1108

Nagy raktárt tartok mindennemű épület- és butor vasalásból, **szerszámokból**, konyhafelszerelések, gazdasági eszközök, **rudvasak**, mindennemű lemezek, sodrony és kovácsolt szegek, **gépszifjak**, mindennemű tömitések. **fedélpapíros**, fonott **menyezett**. Gyors és pontos kiszolgálás.

— — — Előnyös árak! — — —

Első magyar ruggyanta bélyegző-gyár és véső-intézet

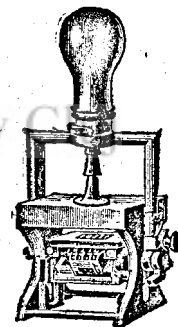
Geduldiger Hugó

vésnök,

BUDAPEST,

Váci-körut 17. szám.

Ajánlkozik

ruggyanta és rézhé-lyegzők, pecsétnyo-mók zsáksablonok, állatjelző-bélyegzők stb. elkészítésére.

Mintalapok ingyen.

Vidéki képviselők kerestetnek.

1101.

THERMALIA

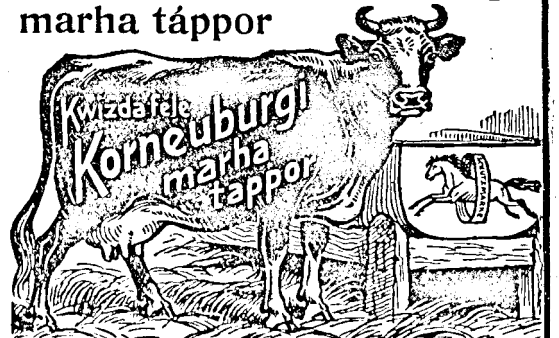
Karlsbad fölösleges!

Gyomortágulás, májnagyobbo-dás, puffadtság, alhasi pangás, szédülés, agyvértódulás, aranyér, el-hizási hajlam ellen. 1059

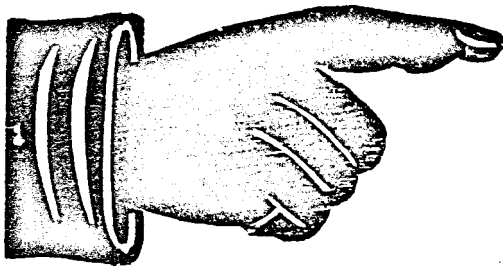
Ára 5 korona (utastással.)

KIS M. gyógytárában, Tisza-Dob.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etrend szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehénnek tejelőképességének fokozására, csonttöréseknél. — 1/2 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1/2 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjegy-pyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: **Kwizda Ferencz János**, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár lejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

Vizák János

ajánlja

„ismétlő-
szalmarázó“-ját

mélyen leszállított áron. Nagy uradalmaktól nyert bizonyítványok igazolják, hogy bármely cséplőgépnél alkalmazva — árpa, zab, búkköny-nél naponta 3—4 métermázsa; búzából, rozsból 50—100 klg. takarítható meg.

Ezen szerkezet minden géphez méret után készülhet és így raktáron nem tartható, kérem az esetleges megrendeléseket mentől előbb megtenni.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

1119.

C z i m:

VIZÁK JÁNOS

VII., ROTTENBILLER-UTCA 26. SZ. AJTÓ 1., BUDAPESTEN.

Eredeti francia

VERMOREL

„Eclair“-
permetező,
„Torpille“
kénpor-
szóró,

„Exelsior“ szénkéneg-fecskendő, „Meduse“ pillangófogó és belföldi „Vermorel“ rendszerű permetező-
ben és alkatrészekben, permetező tömlők és tárcsák-

ban nagy raktárt tart és legutányosabb árakban szállít. —

Ujjonnan megjelent árjegyzékét a malom, mezőgazdasági gépészeti, ipari, műszaki szükségleti cikkek, gépalkatrészek, szerzőszámok, szerszámgépek és eszközökről, kívánatra ingyen és bérmentve megküldi

1121

KANN és HELLER

műszaki üzlet Budapest, V., Váci-körút 62.

Bessemer-Festék

(védjegy üllő) uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szeszgyárak stb. részére kitünő szolgáltatásokat tesz.

Legtartósabb mázolat rozsdá ellen, mindennemű vasszerkezetek, vas- és hullambádogtetők, tartók, istálló-vasgerendák, kerítések, vaskapuk, vasablakok, gépek, lokomobilok stb. részére.

Mint famázolat is kitünő konzerváló szer. Jobb, ellentállóbb és olcsóbb, mint minium és olajfesték. 1086. III.

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak az egyedüli gyárosok:

Festékgyárak:

Lutz Ede és Társa, Pozsony.

Legnagyobb választék mindennemű kalapokban; legújabb szalmakalapok!

Uri divatüzlet Kolozsvártt!

Férfi fehérműek! fehér és színes ingek; turista háló ingek; fehér és színes lábravalók; divatos gallérok és kézelők.

Ujdonság zsebkendőkből.

Férfi és női harisnyák.

Fehér és színes mosható mellények. Sport sapkák és Tennis kalapok. Elegáns hazai gyártmányú férfi cipők.

Mindenféle bőr és szövött keztyűk.

Férfi és női esőernyők, férfi napernyők és izléses sétabotok drbja 20 krtól 15 frtig. Utazó bőröndök, táskák, a fürdő idényre utazó ruha-kosarak.

Pénz-, szivar- és cigaretta-tárcák, angol és Solingen zsebkések; ruha-, haj- és fogkefék, illatszerek és szappanok.

Sándor Ágoston és Társa

Mátyás király-tér.

1135

Nyakkendőkből legnagyobb választék!

HERMANN E.

Varrógép és kerékpár nagy raktára

Kolozsvár, Egyetem-utca 6.

Ujjonnan berendezett mechanikai műhelyemben minden mechanikai javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

VARRÓGÉPEK!

Egy valódi családi Singer varrógép himzőkészülékkel ellátva 30—50 frtig. Egy karikahajós 65—80 frtig. Egy Central Bobbin 86—90 frtig. Eredeti Hove C. Wheler & Wilson D. 12, Manufacturing & C. New-York, Balkara Cylinder stb. A varrógépek kedvezménye: Heti vagy havi részletfizetésre is vásárolhatók.

Gépeimért 10 évig felelek.

Egy új kerékpár angol villával 70—90 frtig. Kerékpár köpony 4—6 frtig. Kerékpár tömlő gumi 2 frt 30 krtól 3 frtig. Kerékpár csengő 35 krtól 1 frt. 50 krig. Kerékpár acetilen lámpa 2 frt. 50 krtól 5 frtig stb.

Csakis készpénzért.

1109

Bajor I.
angol férfi-szabó műtermében
KOLOZSVÁRTT,
Wesselényi Miklós-u. és Mátyás király-
tér sarok, Hintz-ház, bejárat Wesse-
lényi-u. felől — a legújabb minták
szerint és legjobb szövetelekből ruha-
kivül jutányosan vállalatunk utca-
szélességű ruhák!
1120

HIRMANN FERENCZ rézárugyár

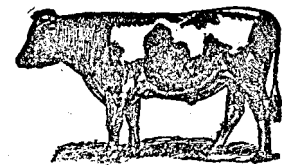
Budapest, VII., Csányi-utca 9.

Készít kifogástalan szerkezetű toló és körforgó bor-szivattyukat, bor és sörcsapokat, szabadalmazott pontosan adagoló szénkéneg fecskendőt, mindenféle szerkezetű permetező alkatrészt, légnomású sör-kimérő készüléket és sörszivattyút, hordózáradakat, valamint a pincegazdászathoz szükséges összes rézalkatrészeket, ugyszintén mindenféle öntvényeket stb.

Alapítva 1880.

1118.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

Egy 3 éves
hibátlan,
szépen fej-
lett, de számfeletti telivér

INNTHALI BIKA

eladó

1122

Gallus Victornál

Gyalu, Kolozsmegye.

É r t e s í t é s.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy asztalos műhelyemet a Sörház-u. városi épületből

Malom-utca 10-ik szám alá

(Benigni-ház) helyeztem át és azt tetemesen megna-gyobbítottam. Elvállalok mindenféle butorok készítését a legegyszerűbbtől a legszebb kivitelig. Üzleti portálok és berendezéseket olcsó árban. Butor javításokat gyorsan és pontosan eszközölök. — A n. é. közönség 10-

vábbi szíves pártfogását kérve vagyok.

1121.

Hazafias tiszteléssel Klein Izsák
asztalos.

Üzleti állványok folyó métere 5 frttől kezdve.

== A párisi világkiállításon ==
CHARENTON-LEZ-TOURNAI
 == a legnagyobb kitértetés. ==

A m. kir. államvasútak gépgyárának vezérügynöksége

== BUDAPEST, V, Váci-körút 32. szám. ==

Ajánlja a m. kir. államvasutak gépgyárában készült

4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound locomobiljait

„MILLENNIUM” legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kévekötő aratógépeit, továbbá: aczelöntésű ekefővel ellátott ekeket és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Erdélyrészi képviselő: Wessel Leo, Kolozsvár, New-York szálloda.

Páris 1900. Grand Prix! (328. sz.) Páris 1900. Grand Prix!

Eredeti Singer-varrógépek házi használatra

és minden ipari célra.

Nagy tartósság! Egyszerű kezelés! Magas szolgáltatási képesség!

Ingyenes oktatás a divatos műhímzésben is. — Varrógépekhez való elektromotorok minden nagyságban. Különleges varrógépek zsákvarrára, zsáktömésre, zsákfoltozásra és szegésre. Erőhajtány berendezések a legújabb és legbeváltabb szerkezetben.

Temesvár
1891.
Aranyérem!

Singer Co.

Debrecen
1894.
Arany oklevél.

varrógép részvénytársaság,

Kolozsvár, Jókai-utca 3. 1132

Brassó, Kapu-utca 23. szám. Maros-Vásárhely, Széchenyi-tér 55. szám. Agrár bank-épület. N.-Szeben Vasút-utca 5. sz.

Mészáros Miklós

a magyar kir. szabad. osztálysorsjáték főarúsítója

Budapest, VIII., József-körút 22—24.

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főarudájából való közvetlen beszerzését eredeti árakban:

$\frac{1}{8}$ 1.50 $\frac{1}{4}$ 3.— $\frac{1}{2}$ 6.— $\frac{1}{1}$ 12.— korona.

Megrendeléseket czélszerűségi postautalványon kérem

Huzás már május hó 22 és 23-án.

1131

Májerszky Barnabás

gépgyáros Nyiregyházán

készít sok évi tapasztalatok nyomán mint specialista

Viznyomásu olajsajtókat,

Olajmagzúzókat egyszerű s több hengerrel,

Olajmagpörkölőket gőz- és tűzfűtésre,

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést.

Eddigi kivétel 120 telep üzemb. 1093

THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitünő műtrágyát úgy a foszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és lelkiismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos BUDAPEST, VI., Teréz-körút 3.

a Thomassalakgyárak, Berlin, vezérképviselője a magy. korona országainak területén. 1130

Óvakodjunk a hamisításoktól és csakis csillag

védjeggyel ellátott zsákokat vegyünk át.

Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva

SZIVATTYUK MÉRLEGEK,

minden neme; házi, nyilvános, mezőgazdasági és ipari czélokra

Legjobb gummi- és kender-tömlők.

1128 Mindenféle csövek, csapok stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien,

I., Wallfischgasse 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6.

legújabb javított rendszerű ti. edes futósúlyú és hídmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommérlegek. Betéti-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Fehér Orpington tojás!

Angolországból behozott — fehér vagy sárga — eredeti tenyésztőrsz tojásai darabonként 2 kor.

Magyar × Orpington darabonként 50 fill. Szétküldés a rendelések sorrendjében történik. — Gondos csomagolás önköltségen számítatik.

Rendeléseket elfogad: Maurer János, 1090. Kecskemét.

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Petőfi-utca 7. sz., emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETESEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz-levélbélyeg mellékelteik.

Ezen rovatban minden 20 cm, vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér, vagy minden cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Tümpéldány csak egy küldetik.

Az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület hirdetései:

Allást keresők:

1. Okleveles gazdatiszt 12 évi gyakorlati munkával, aki a gazdasági üzem minden ágában, különösen pedig az állattenyésztésben kiválóan jártas, megfelelő kezelőtiszt állást keres.

2. 36 éves nőtlen, jelenleg 1000 holdas gazdaságot önállóan kezelő, az algyógyi földmives iskolát jeles sikerrel végzett gazdatiszt, akinek 6 évi gyakorlata van és a gazdaság minden ágában jártas, nősülési okból azonnali belépésre megfelelő állást keres.

3. 12 évi gyakorlattal bíró gazdatiszt, alkalmas kezelőtiszt állást keres — Szükség esetén mindjárt betöltheti az állást.

4. Okleveles gazdatiszt, több évi gyakorlattal, kinttő bizonyítványokkal, huzamosabb idő óta önálló kezelő, gazdatiszti állást keres.

5. Nagyobb gazdaságban több éven át, mint önálló kezelő működött, okleveles gazdatiszt, önálló kezelőtiszt állást keres.

6. Gazdatiszti állást keres azonnali belépésre 13 évi gazdasági gyakorlattal bíró, eddig nagyobb birtokokon önállóan működött gazdatiszt, kinek bizonyítványait betekintésre rendelkezésre bocsátja kívánatra a titkári hivatal.

7. Gazdatiszti állást keres 24 évi gyakorlattal bíró 43 éves családos egyén, aki jelenleg is egy 3000 holdas birtok kezelője.

„Szilágymegyében fekvő circa 1200 holdas birtokomra azonnali belépésre gazdatisztet keresek, ki főleg az állattenyésztés, gyümölcskertészet és szőlőmivelés terén gyakorlott, a gazdasági számvitelt alaposan érti, évi 600 kor. készpénz és naturáliából álló javadalmazásra. Bizonyítványokat kér Dr. K. Tompa Arthur Kr.-Horváth, u. p. Szilágy-Kraszna.”

A fősorolt álláskeresőket illető megkeresésekre készségesen ad — előzetesen megszerzett tudakozódások alapján — jóvilágosítást, az Erdélyrészi Gazdatiszti Egyesület titkári hivatala (Kolozsvárt, Petőfi-utca 7.)

Alkalmazást keresők

Magasabb képzettségű gazdasági

főtiszt,

50 éves (2 helyen szerzett) gyakorlattal ajánlkozik

jószágmányzó-nak,

jószáigazgatónak,

esetleg: uradalmak üzemterveinek kidolgozását is elvállalja.

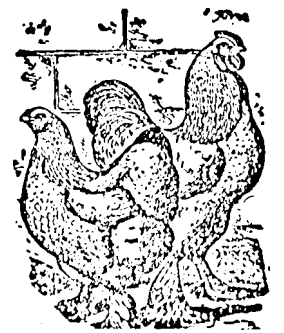
Javadalmazást %-ban is elfogad.

Kaucióképes, munkabíró és jelenleg is állásban van.

Bővebb felvilágosítást komoly reflektánsnak: a szerkesztőség ad. 1043

Fajkutyák.

Ajánljuk kinttő vizsla, kopó, vadász és borzbecet, nyersen és időmítva; továbbá óriás szent-bernáthegy, újfundlandi, dögök, orosz agarak, skóciai juhaskutyák, magyar komondorok, uszkárok, törpe ebcsék és kinttő parkányirtókat, angoramacsákat, óriás füles baglyokat, élő és kinttő vadak, diszgalambok, madarak; fajbaromfi, óriás lud, kacs, pulyka és tyukfajok, méhek és felszerelések, állattenyésztési eszközök, állattápszert készítményeket, állatokat gondozásra, nevelésre és gyógykezelésre elfogadunk, cseréket és vételeket köitünk. Arjegyzéket bérmentve küld: Diána-telep, Tar, Hevesmgye. 1078.

Különfélék.

SIMONFFY ISTVÁN

mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultorda-u. 48.szám. Telefon 85. sz. Kívánatra árjegyzék és költségszámítás bérmentve küldetik. 1038

BÉLHURUT

kinttő gyógyszer a CORNIDES-féle „Fekete a fonyó gyogybor”. Kapható gyógyszerárakban; a hol nem kapható, oda 5 üveget 8 koronáért bérmentve küld 1056 CORNIDES K. Felka (Szepesmgye). Erdei gyümölcsöket földolgozó telep.

Eladó

Gyönyörű falusi úri lakás

7 szoba és 2,5 hold szép gyümölcsös.

Bővebbet:

Adorjáni Károlynál Havad, u. p. Erdő-Szt-György Maros-Tordam. 1111.

Sovány és hizott sertések legjobb értékesítésére ajánljuk Bauer B. Gyula kezéget Budapest, VIII. kerepesi-út 73., ki levélbeli megkeresésekre mindenkor díjtalanul szívesen válaszol. 1046.

SÁMSON JAKAB

férfi szabó üzlete Kolozsvárt, Egyetem-utca 2.

Ajánlja ujonnan berendezett férfi szabó üzletét és a legújabb szövetekkel dúsan felszerelt raktárát. 1106

B. Bak Lajos

Ó csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szallítója és az aranykoronás keresztbíró tokosa

műbútor- és épületasztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapított 1869-ben. 1039.

Birtokok eladók.

240 holdas birtok Dánoson, primissimo szántó, 10 szobás gyönyörű kastélyal 110.000 frtért eladó. 325 Tata mellett 65.000 forintért. 660 Esztergom mellett, mind prima szántó, 600 hold ára 160.000 forintért. 600 Kis-Körös mellett, szántó, ára 72.000 forintért. 375 Zalamegyében, ebből 140 szántó, többi legelő, 30.000 forintért. 39 Dunaföldvár mellett, ebből 24 hold szőlő, többi szántó, 15 000 forintért. 518 Veszprémmegyében, ebből 188 szántó, 51 öntözhető rét, a többi legelő és erdő 60.000 forintért. 350 Pestmegyében, Tass mellett, ebből 250 szántó, többi kaszáló, kötött buzatermőföld, gyönyörű kastélyal és parkal, ára 70 000 forint. 400 Rác-Almás mellett, mind prima szántó 85.000 forintért. 300 Szatmármegyében, mind szántó 40.000 forintért. 1150 Kassa mellett, melyből 765 szántó, többi erdő és legelő 225.000 forintért. 216 Hegyes-Halom mellett, valamennyi prima szántó 44.000 forintért. 240 Hatvan mellett, melyből 12 szőlő, 12 dohánycseres, többi szántó, gyönyörű kastélyal 65.000 forintért. 960. Abaújmegyében, melyből 720 szántó, a többi kétszer használható rét 120.000 forintért. 156 Szatmármegye, valamennyi szántó 25.000 forintért. 321 Szilágymegye, melyből 280 szántó, 24.000 forintért. 91 Turócmege, mind szántó 14 ezer forintért. 450 Léva mellett, 370 prima szántó 80.000 forintért. 115 Nagy-Bánya mellett valamennyi prima szántó, gyönyörű belsőség, urilakkal 22.000 forintért. 140 Kolozsvárt mellett, prima szántó, gyönyörű urilakkal 30.000 forintért. 164 Tisza-Földvár mellett, valamennyi prima szántó, 8 hold dohánycsereslegelővel 46.000 forintért. 70 Dicső-Szt.-Márton közelében, gyönyörű belsőséggel 8500 forintért. 65 Monor mellett, prima szántó 16.000 forintért. 92 Bács-Almás, melyből termőképes szőlő 46, a többi jó szántó 50.000 forintért. 220 Kolozsmegye, melyből 165 szántó, többi legelő 32.000 forintért. 312 Fülöpmező mellett, melyből 90 szántó, többi rét 42.000 forintért. 1000 Gyöngyös-Pata mellett, 500 hold szántó, többi legelő 140.000 forintért. 93 Déva mellett, valamennyi prima szántó, gyönyörű urilakkal, gazdasági épületekkel, élő- és holt felszereléssel, ritka alkalmi vétel 15.000 forintért sürgősen eladó. 200 Balaton mellett, közvetlen, melyből 90 öntözhető rét, 9 szőlő, a többi primissimo szántó, halászsattal, 12 szobás kastélyal 140.000 forintért. 500 Szatmármegyében, valamennyi szántó 60.000 forintért. 201 Mezőhegyes mellett, tisztán mind öntözhető rét 90.000 forintért. 145 Kis-Körös mellett, melyből 40 szántó, 9 szőlő 15 ezer forintért. 520 Győr mellett, közvetlen, teljes humusz 40 szántó, 38 rét, 12 belsőség 7 szobás kastélyal 10 ezer forintért. 300 Pestmegyében, Dabas mellett, prima szántó, szép kastélyal 100.000 forintért. 78 Tóvis mellett, prima szántó urilakkal 27.000 forintért. 270 Szilágymegyében, prima szántó, 22 hold belsőséggel 32.000 forintért. 163 Zalamegyében, 6 szobás urilakkal 27.000 frtért. 110 közel Váchoz, prima szántó 16.000 frtért többi tagban. 95 Nógrádmegyében, 5 szobás urilakkal, teljesen felszerelve 18000 forintért. 211 Balassa Gyarmat mellett, szántóföld urilak-

kal 32.000 forintért. 130 Szikszó mellett, prima szántó urilakkal 25.000 forintért. 113 Pestmegye, melyből 50 nyolcéves szőlő, többi szántó 45 000 forintért. 60 Kerepes mellett, prima szántó urilakkal 25.000 forintért. 230 Lugos mellett, prima szántó 50.000 forintért. 70 Termesmege, mind szántó 11.000 frtért. 350 Munkács mellett, kinttő szántó, szép kastélyal és parkal 100.000 forintért. 105 Komárom mellett, élő- és holt felszereléssel 32.000 forintért. 403 Pozsonymegyében, szántó, holdja 300 forint. 180 Kisújszállás mellett, teljes humus eladó. 328 Szolnok mellett, legkinttőbb buzatermőföld, valamennyi szántó. 20 hold dohánycsereslegelővel, urilakkal, holdankint 400 forintért. 1060 Trencsénmegyében, 644 szántó, többi legelő, teljesen felszerelve 80.000 forintért. 321 Uj-Szász mellett, mint szántó, holdanként 200 forintért. 315 Vác mellett, szántó, 10 szabás kastélyal 70.000 forintért eladók. Csakis választékkal ellátott levelekre választottatik. Bővebbet Niemetz Gyula birtokok adásvételi irodája. Budapest, Rókk Szilárd-utca 22. Konvertálások Magyarország bármely helyén fekvő földbirtokokra 4-70%-os törlesztés kölcsön 8 nap leforgása alatt eszközöltetik. 1138.

DUNKY FIVÉREK

— cs. és kir. udvari —

Fényképezetek,

Mátyás király-tér 10.

Gr. Wass házbán levő

fényképezeti műtermeket

megnagyobbítva ujonnan építették és a kor minden igényeit kielégítőn fényesen berendezték s kéri a n. é. közönség további pártfogását.

1127.

Jutányosan eladók: Százados marhamérlegek,

1500 kg. hordképeségű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú, 1 1/2 m. széles;

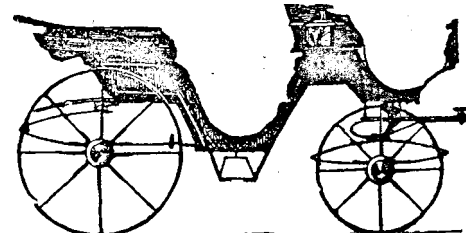
Szekér hidmérlegek,

4000 és 3000 kg. horderejű százados, toló súlyllyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek:

ócska marhamázsákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve öt évi jókarban tartás mellett. 1040

DÉNES MANÓ mérlegműszerész, BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

Szeszák F. és Fia

kocsi gyártók

Kolozsvárt, Malom-utca 12. sz.

Alapított 1870.

Nagy Kocsi Raktár minden igényt kielégítőleg. Nagy kocsi javító műhely. — Pontos kiszolgálás.

Gyárunk az egyedüli Kolozsvárt a hol a kocsi minden részét: kerekes, kovács, nyerges és fényező munkát személyes vezetésünk alatt elő állít és ez által vagyunk a legjutányosabbak

árban is

1115.

Földbirtokosok,

gazdák és raktárvállalatok stb. figyelmébe. Ausztria-Magyarországon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézet

ajánl igen csekély kölcsöndij mellett 96 □ mtr. és 48 □ mtr. nagyságu telített

kazal ponyvákat,

mezei termékek és vasuti waggonok betakarásához, továbbá 12 □ mtr. nagyságu, behordáshoz alkalmas **szekrényponyvákat**, miáltal saját ponyvák költséges beszerzése megtakaríttatik. Ugyszintén

zsákok is kölcsönöztetnek

igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szereshetők be új és használt

telített ponyvák,

valamint **szekrényponyvák** 7 korona és 9 korona, varrás nélkül egy daraból szöve csinvat ponyvák 16 korona, továbbá új és használt

zsákok

minden nemben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Elsőrendű lópokróczok.

Ocska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik.

NAGEL ADOLF

Budapest, V., Arany János-utca 12. sz. 1070

Telefon 35—92.

Sürgöny-czim: Nagel Adolf, Budapest.

DR. WÄGNER ÉS TÁRSAI

egyesült gyárak, mint betéti társaság.

Budapest, IX. Tinódy-u. 3.

Bécs XVIII.

Ajánlják fölülmulhatatlan

BORSZIVATYUIKAT,

szabadal. „UNICUM“ phylloxera fecskendőiket

és az összes 1020

PINCZEFELSZERELÉSI CZIKKEKET,

legolcsóbb árak mellett, a legmegbízhatóbb kivitelben.

Első bpesti stanniol és fémkupakgyár

hazánkban. új iparág.

Jéggyártó- és hűtőgépek.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

„Austria-Hungaria“ költőgépek.

Próbára teljesen díjtalanul 5 hétre elküldöm.

Leugyeltóti uradalom, Szent-Cyörgyi kerület, Somogy megye.

P -Szt.-György, 1903. márcz. 15-én.

Tekintetes G. Mücke urnak, Wien.

Van szerencsém örömmel tudatni, hogy a febr. 17-én Ön által szállított 100 tojásra berendezett keltetőgép kifogástalan jó működésével és megbízható önműködő hőszabályozásával teljesen kielégített s így a gépet megtartom.

A gépbe rakott 112 drb tyuktojásból kikelt összesen 89 drb. életerős csirke, melyek legnagyobb része már a keltetés 20-ik napján seregestül hagyták el a tojáshéjakat, a mi ugy nekünk, mint a kíváncsiságból hozzám sereglett vendégeknek, meglepő örömeinkre szolgált.

A keltetés 22. napja alatt a gép csak 14 kg. petroliumot fogyasztott.

Paulinyi János s k.
urad. intéző.

MÜCKE G., WIEN, XIV/I. Wimbergergasse 13.

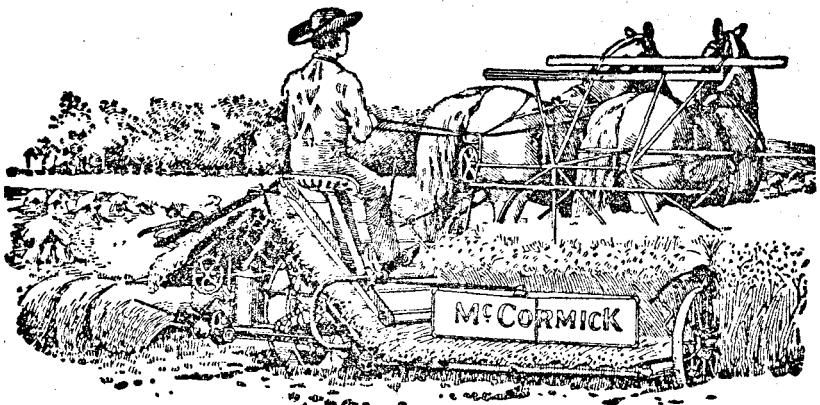
1136

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató.

BUDAPEST, V., Váci-út 30.

Gyártmányok: Kéveköztőgép, „DAISY“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „MANILA“ kéveköztőfonal gyártmányai.

Évi gyártmány 362.000 gép.

Katalogusok ingyen és bérmentve.

Vezérképviselő: HIRSCHFELD KÁROLY Kolozsvárt.

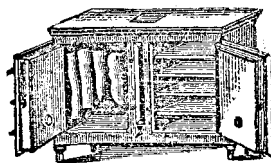
1097

Alapított 1873.

Alapított 1873

Ajánlom szabadalmazott 1133

Jég hűtő imet,

melyek igen takarékos, ég-medenczével vannak fölszerelve. Hentes üzletek, tej-elárusítók és privát házaknak igen alkalmas. Raktáron áll 20 krtól 400 koronáig. — Árjegyzék bérmentve. —

Seemann J. Jakatos, tizedes-mérleg, fuvó és hűtő készítő Kolozsvárt, nagymalom-u 20.

Jézus születése,

élete, csodatettei, valamint az összes Bibliai Szent Történetek oly gyönyörűen vannak leírva a Verses Szt. Irásban, hogy azt fiatal és öreg egyaránt örömmel olvashatja. — Ára a Verses Szentírásnak 9 K. 60 f. és egyedül a Verses Szentírás kiadóhivatalában Egerben (Heves megye) kapható. Ugyanaz nagyobb kiadásban, egy kötetben 10 koronára 40 fillér. 2041

Fontos minden cséplőgéptulajdonosnak!!

Uj törekrosta vaslemezből cséplőgépekhez!

Graepel Hugó gépgyáros szabadalma Budapest, V. Váci-út 40—46.

Nincs többé magveszteség. A rosta ára rövid idő alatt megtérül a magnyereség által.

Legjobb sikerrel kipróbálva. Részletes leírás minden érdeklődőnek küldetik.

Hajlandó vagyok ezen rostát bármely cséplőgéphez 14 napi próbára küldeni és ha nem felel meg, visszafogadni.

Felvilágosítást ad és megrendeléseket fölvesz az „Erdélyi Kereskedelmi Társaság“ is

Kolozsvártt, Petőfi-utca 7. sz.

1066.